

Handläggare
Dahl Jessica
Hjort Susanna
Petersson Monica
Sporrong Anna-Terese

Datum
2018-02-06

Diarienummer
OSN-2017-0682

Omsorgsnämnden

Verksamhetsplan och budget 2017, årsbokslut

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna uppföljning av inriktningsmål, uppdrag och åtgärder i omsorgsnämndens verksamhetsplan 2017-2019,

att godkänna uppföljning av internkontrollplan 2017,

att godkänna sammanställd analys inför årsredovisningen,

att godkänna bokslut 2017, samt

att överlämna dessa till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Verksamhetsuppföljningen är genomförd utifrån den verksamhetsplan och internkontrollplan som omsorgsnämnden upprättat för 2017.

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2017-2019 och visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom inriktningsmål, uppdrag och budget.

Internkontrollplanen ger en samlad bild av nämndens arbete med intern kontroll. I rapporteringen av planen framgår vad som har kontrollerats, hur kontrollen har genomförts, resultat av kontrollen samt åtgärder med anledning av kontrollresultatet.

Det ekonomiska bokslutet sammanfattar nämndens nettokostnader per verksamhetsområde 2017 i relation till kommunfullmäktiges tilldelade kostnadsram för samma period samt prognos.

Ärendet

Verksamhetsplan

För varje inriktningsmål anges om omsorgsnämndens arbete med måluppfyllelse uppnåtts enligt plan eller inte, samt vad som ligger till grund för bedömningen.

Förutom inriktningsmålen beskrivs uppdrag, åtgärder, kvarvarande uppdrag och riktade satsningar.

De uppdrag och åtgärder som ska bidra till måluppfyllelse har kommenterats utifrån hur arbetet med uppdraget/åtgärden bedömts. Åtgärderna har statusmarkerats efter huruvida åtgärden är påbörjad eller inte påbörjad/väntar, om aktiviteter ökat eller avvikelser skett utifrån plan, eller har genomförts.

Bedömningen av nämndernas åtgärder är en viktig utgångspunkt såväl för bedömningen av uppdrag och inriktnings- och nämndmål som för bedömningen av hur väl nämnden efterlevt kommunövergripande planer och program. Merparten av nämndens 65 åtgärder som är kopplade till uppdragen i *Mål och budget* är genomförda.

Internkontrollplan

Uppföljning av kontrollmoment är genomförda enligt plan. Av internkontrollplanens 17 kontrollområden är 14 av dem granskade utan anmärkning och tre med mindre anmärkning. De kontrollområden som har mindre anmärkning är överflyttade till antingen 2018 års internkontrollplan eller verksamhetsplan, 2018-2020. Den interna kontrollen har bidragit till att säkerställa att nämndens arbete utförts på önskat sätt.

Bokslut

Omsorgsnämnden redovisar ett negativt årbokslut på -5,6 mnkr, vilket är 0,4 % sämre än budget. I förhållande till augustiprognosen är resultatet i årbokslutet 0,4 mnkr sämre. För 2017 fick nämnden minskat kommunbidrag jämfört tilldelningen 2016 med 9 739 tkr, vilket motsvarar 0,6 procent. Nettokostnadsökningen mellan 2016 och 2017 uppgår till 0,4 procent.

Under 2017 har stort fokus legat på att anpassa och samordna verksamheten till den nya nämndorganisationen där produktionsnämnden och omsorgsnämnden bildat en gemensam omsorgsnämnd. Flera synergieffekter har kunnat skönjas tack vare omorganisationen.

Omsorgsförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

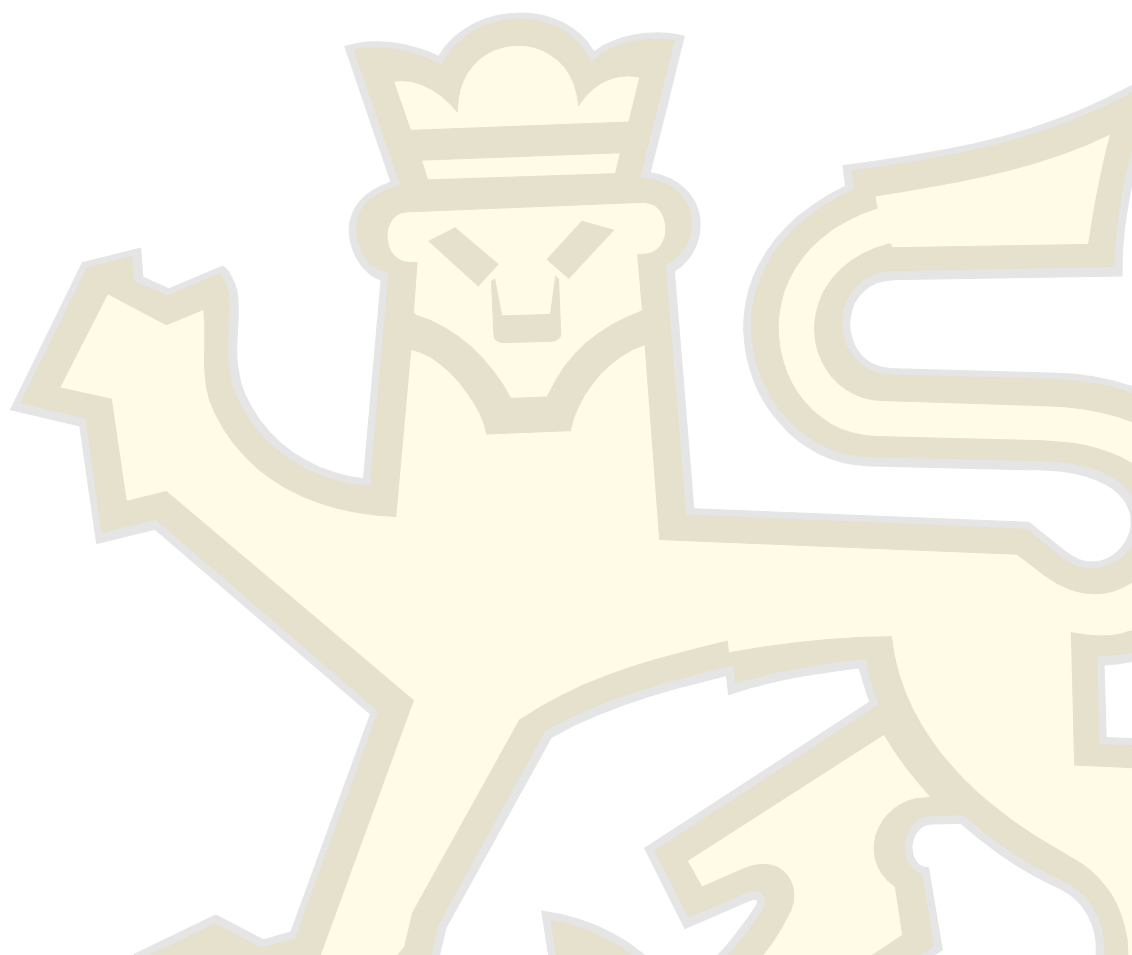
Bilagor:

1. Årsbokslut Verksamhetsplan och budget 2017-2019.
2. Uppföljning av internkontrollplan december 2017 – Omsorgsnämnden.
3. Bokslut 2017.
4. Sammanställd analys inför årsredovisningen.

Årsbokslut Verksamhetsplan 2017-2019 och budget 2017

För omsorgsnämnden

Ett aktiverande dokument som omsorgsnämnden
fattade beslut om den XX februari 2018

Innehållsförteckning

Introduktion.....	2
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	3
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	7
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	10
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt med goda levnadsvillkor för invånarna	12
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	14
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6 Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.....	17
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7 I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	18
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8 Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	24
Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9 Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	27
Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar (från 2016)	31
Uppföljning av indikatorer	32
Bilaga 1 Uppföljning av internkontrollplan december 2017 – Omsorgsnämnden.....	1
Bilaga 2 Bokslut 2017	1
Bilaga 3 Sammanställd analys inför årsredovisningen	1

Introduktion

Verksamhetsplan

För varje inriktningsmål anges om omsorgsnämndens arbete med måluppfyllelse uppnåtts enligt plan eller inte, samt vad som ligger till grund för bedömningen.

Förutom inriktningsmålen beskrivs uppdrag, åtgärder, kvarvarande uppdrag och riktade satsningar.

De åtgärder som ska bidra till måluppfyllelse har kommenterats utifrån hur arbetet med åtgärden bedömts. Åtgärdena har även statusmarkerats efter huruvida åtgärden är påbörjad eller inte påbörjad/väntar, om aktiviteter ökat eller avvikelser skett utifrån plan, eller har genomförts. *Se sammanställning nedan.*

Bedömningen av nämndernas åtgärder är en viktig utgångspunkt såväl för bedömningen av uppdrag och inriktnings- och nämndmål som för bedömningen av hur väl nämnden efterlevt kommunövergripande planer och program. Merparten av nämndens åtgärder som är kopplade till uppdragen i *Mål och budget* är genomförda.

Inriktningsmål (9st): 3 st. i hög grad uppfyllda,
6 st. delvis uppfyllda.

Uppdrag (27st): 6 st. färdiga,
20 st. påbörjade,
1st. väntar.

Åtgärder (65st): 22 st. har genomförts. ✓
15 st. är påbörjade och aktiviteter pågår enligt plan. →
17 st. är påbörjade och antal aktiviteter har ökat. ↗
3 st. har inte påbörjats/väntar --

Internkontrollplan

Uppföljning av kontrollmoment är genomförda enligt plan. Av internkontrollplanens 17 kontrollområden är 14 av dem granskade utan anmärkning och tre med mindre anmärkning. De kontrollområden som har mindre anmärkning är överflyttade till antingen 2018 års internkontrollplan eller verksamhetsplan, 2018-2020. Den interna kontrollen har bidragit till att säkerställa att nämndens arbete utförts på önskat sätt.

Teckenförklaring till verksamhetsplanens åtgärder (status)

- Åtgärden är påbörjad och aktiviteter pågår enligt plan
- ↗ Åtgärden är påbörjad och antal aktiviteter har ökat
- ↘ Åtgärden är påbörjad men avvikelser har skett utifrån plan.
- ✓ Åtgärden har genomförts.
- Åtgärden har inte påbörjats/väntar.

Uppföljning av mål och åtgärder

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 1

Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

- *Inriktningsmålet är delvis uppfyllt*

Utifrån de kostnadsbesparingar som krävs inom Uppsala kommun har omsorgsnämnden under året arbetat med åtgärder inom nedanstående områden:

- Boendesituation och boendeformer
- Utskrivningsprocessen mellan slutenvården och kommunen
- Ansvarsfördelning mellan huvudmän gällande personlig assistans och egenvård
- Översyn av kostnader inom hälso- och sjukvården

Boendesituation och boendeformer.

För att uppnå en social och ekonomisk hållbarhet gällande boendesituationen för personer med funktionsnedsättning har omsorgsnämnden genomfört åtgärder för att förbättra samsyn och förhållningssätt med andra nämnder och fastighetsbolag.

Utifrån arbetet med hållbart boende har nämnden framarbetat en ny arbetsmodell med fokus på samverkan internt för att öka rörligheten inom nämndens boendebestand och verkställa inom skälig tid. Detta för att bland annat minska risken för sanktionsavgifter.

Upphandling enligt LOU gällande drift av 19 boenden, varav tre av dessa tidigare drevs i nämndens egen regi har lett till en kostnadsanpassning för nämnden.

Nämnden kommer att kontinuerligt arbeta för att förbättra boendesituationen, tillskapa fler boenden och utveckla framtida boendeformer så att boendesituationen för personer med funktionsnedsättning ska förbättras och att behov och önskemål ska tillgodoses inom ramen för vad lagstiftningen tillåter.

Utskrivningsprocessen mellan slutenvården och kommunen.

Utifrån att *Lagen om samverkan vid utskrivning från hälso- och sjukvård* träder i kraft 1 januari 2018 har omsorgsnämnden tillsammans med äldrenämnden och Region Uppsala arbetat i projektform med att framarbete en ny arbetsmodell - *Trygg utskrivning och trygg hemgång*. Modellen ska användas för att möta upp det kommande behovet för personer med funktionsnedsättning som är i behov av samordnade insatser efter utskrivning från slutenvården.

Under 2018 ska nämnden i samverkan med äldrenämnden och Region Uppsala implementera arbetsmodellen.

Ansvarsfördelning mellan huvudmän gällande personlig assistans och egenvård.

En nära samverkan med Region Uppsala har skett inom ramen för *Närvårdssamverkan Uppsala*, NSU för att erbjuda samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg för personer med funktionsnedsättning. I samarbetet har huvudmännens olika uppdrag synliggjorts.

Via en överenskommelse mellan Uppsala kommun och Region Uppsala har ett gemensamt arbetssätt och ekonomisk reglering gällande barn i behov av egenvård i samband med personlig assistans tagits fram. Det innebär att barn som har behov av basal hälso- och sjukvård eller egenvård ska få detta tillgodosett i hemmet när de är utskrivningsklara från sjukhus. Kostnaderna

för detta ska delas mellan Region Uppsala och Uppsala kommun för de barn som beviljats assistans eller insats enligt socialtjänstlagen, SoL. Överenskommelsen gäller i avvaktan på den ändring i lagstiftningen som planeras under 2019.

Översyn av kostnader inom hälso- och sjukvården

Under 2017 har nämnden påbörjat en utredning för att komma tillrätta med kostnadsökningen inom hemsjukvården inklusive de delegerade hälso- och sjukvårdsinsatserna samt för att uppnå en mer effektiv och patientsäker hälso- och sjukvård.

Arbetet kommer att fortsätta under 2018 och kostnadsanpassningsåtgärder kommer att tas fram.

Uppdrag: Försäkringskassan – Assistansersättning

- *Uppdraget är påbörjat*

Vid årsskiftet 2016/2017 förändrade Försäkringskassan systemet för hur de betalade ut assistansersättning, från att ha betalat ut i förskott till efterskott. Ett arbete med att grundligt kontrollera alla ansvar inom egna regin med assistansverksamhet har påbörjats då nämnden inte erhållit statlig ersättning fullt ut. Förbättringsområden har identifierats bland annat gällande administration där IT stödet behöver utvecklas för att kontrollera och säkerställa att rätt ersättning erhålls.

Bevakning av rättspraxis pågår kontinuerligt, dels utifrån brukarperspektiv, medarbetarperspektiv och ett ekonomiskt perspektiv då assistansersättningen omprövas vartannat år och ny rättspraxis kan innebära mer, oförändrat eller mindre antal timmar med assistansersättning.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Bevaka socialdepartementets översyn av assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).	Nämnden har följt och kommer kontinuerligt att följa ny rättspraxis inom området.	→
Bevaka utfallet av Försäkringskassans ändrade rättspraxis och ställningsstagande.	Nämnden har följt och kommer kontinuerligt att följa Försäkringskassans ställningstagande inom området.	→
Utveckla kontrollen av ersättningen för personlig assistans.	Arbete pågår med att digitalisera tidsrapporteringen för utförda timmar, som Försäkringskassan fattat beslut om, i syfte att effektivisera och kvalitetssäkra processen för intäktsinhämtning.	→

Uppdrag: Aktivt och strategiskt söka extern finansiering

- *Uppdraget är färdigt*

Omsorgsnämnden har tillsammans med utbildningsnämnden och socialnämnden inom *Projekt samverkan kring skolnärvaro* sökt och erhållit finansiering från sociala investeringsfonden för tre koordinatortjänster för 2018-2019. Statliga bidrag för personliga ombud och arbete med psykisk hälsa har beviljats under 2017.

Nämnden avser att aktivt fortsätta att bevaka möjligheten att ansöka om projektmedel så att olika politiska satsningar möjliggörs och gynnas. Detta avser även föreningar och civilsamhällets insatser gällande satsningar för nämndens målgrupper, speciellt där delaktighet och inflytande är i fokus.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Utreda och söka extern finansiering.	Extern finansiering har sökts och erhållits under året.	✓

Uppdrag: Ersättningsnivåer

- *Uppdraget är färdigt*
-

Efter Uppsala kommuns omorganisation har ett närmare samarbete mellan myndighet och egenregi lett till ökad effektivitet och förbättrad kvalitet av området boendestöd. Exempel på det är snabbare förändring av insats vid förändrat behov hos den enskilde. Detta har inneburit att nya strategier framarbetats gällande ersättningen för boendestöd när beställare och egenregi finns inom samma organisation.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Ny ersättningsmodell inom insatsen boendestöd	En översyn av vad det ekonomiskt innebär för nämnden att avveckla den s.k. korgmodellen och införa ekonomisk ersättning för utförd tid istället har undersökts. Då andra strategier har påbörjats för att komma tillrätta med kostnaderna kommer ny ersättningsmodell inte att införas under planperioden.	✓

Uppdrag: Genomföra jämställdhetsanalyser i samband med kommande investeringar

- *Uppdraget väntar*

Nämnden strävar efter, att utifrån välgrundade beslutsunderlag, fatta jämställda beslut för att komma tillrätta med skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, som inte har sakliga skäl i kommande investeringar.

Omsorgsnämnden avvaktar kommunövergripande samverkan.

Uppdrag: Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet

- *Uppdraget är färdigt*

Jämställdhetsanalys, både statistisk och kvalitativ, är genomförd inom området boendestöd, socialpsykiatri. Delar av det ekonomiska utfallet har belysts utifrån kön för att se om medel fördelas lika mellan kvinnor och män. Inga ekonomiska skillnader upptäcktes.

Omsorgsnämnden kommer, utifrån en kommungemensam handlingsplan, fortsätta arbetet med att genomföra jämställdhetsanalyser utifrån könsuppdelad statistik.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Ta fram handlingsplan för att genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering.	Utifrån handlingsplan säkrat jämställda löner i samband med nylönesättning och löneöversyn.	✓

Uppdrag: Ta fram en långsiktig investeringsplan.

- *Uppdraget är påbörjat*

Omsorgsnämnden har en investeringsram på 700tkr. En långsiktig investeringsplan har påbörjats under 2017 där prioriteringar har genomförts med utgångspunkt från *Plan för hållbart boende* och *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*. Uppdraget kommer att fortsätta under 2018.

Uppdrag: Genomföra en översyn och ta fram åtgärder för att sänka kostnaderna inom barn- och ungdomsområdet (SCN och OSN)

- *Uppdraget är påbörjat*

Ny nivåmätningsmodell har testats under 2017 för externa utförare korttidstillsyn/korttidsvistelse. Modellen har inneburit att utförarna inom korttidstillsyn/korttidsvistelse har fått minskade ersättningar. Fortsatt arbete kring nivåmätning samt fastställande av rutiner kommer att ske under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta översyn av placeringar inom barn- och ungdomsområdet samt samverkan med socialnämnden.	Översyn har skett och kommer att fortsätta ske i samverkan med socialnämnden.	→
Fortsatt översyn av lokaler inom barn- och ungdomsverksamhet (korttidstillsyn, korttidsvistelse).	En kartläggning har påbörjats för att ta ut en gemensam riktning och en systematik kring hantering av frågor om hållbar boendesituation för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Arbetet fortsätter under 2018.	→

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

- *Inriktningsmålet är delvis uppfyllt*

För att invånare och besökare med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation har omsorgsnämnden samverkat med gatu- och samhällsmiljönämnden och idrotts- och fritidsnämnden för att möjliggöra samutnyttjande av kultur- och fritidslokaler i Uppsala kommun.

Nämnden har även, tillsammans med kulturnämnden, genomfört en kartläggning av kommunens utbud av kultur- och fritidsaktiviteter anpassade för personer med funktionsnedsättning. Under 2018 ska nämnden i samverkan med berörda nämnder fortsätta arbeta för en ökad möjlighet till deltagande i och nyttjande av det allmänna kultur- och fritidsutbudet för personer med funktionsnedsättning i Uppsala kommun.

Omsorgsnämnden har under året deltagit aktivt i projektet HVO 2019 (*Hälsa, vård och omsorg*). Med hjälp av innovation och digital teknik ska värdet av de sociala tjänsterna för personer med funktionsnedsättning maximeras i syfte att möjliggöra för den enskilde att gå från att vara ett passivt objekt till att bli ett aktivt subjekt i sin relation med omsorgsnämnden. Lösningar, som e-tjänster och digitala hjälpmedel, behövs för att komplettera medborgarnas behov av traditionella kommunala insatser samtidigt som livskvalitet och självständighet stärks och ohälsa förebyggs. Projektet kommer att fortgå under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Systematiskt följa upp mervärden i LOU-upphandlade verksamheter.	Mervärdena är en del av omsorgsnämndens satsning på kultur- och fritidsaktiviteter inom LSS och består av utvärderingsområden där utföraren själv valt att erbjuda en högre kvalitet/mervärde utöver de ska-krav som är obligatoriska i avtalet. Utifrån en framarbetad systematik har sju verksamheter följts upp där brister framkom inom områdena semestervistelse och kultur- och fritidsaktiviteter. Omsorgsnämnden erhöll sanktionsavgift för mervärdet semestervistelse och verksamheterna vidtog åtgärder som syftade till att säkerställa att det tecknade avtalet efterlevdes. Mervärdesuppföljningar kommer att fortsätta genomföras utifrån den framarbetade systematiken.	√

Uppdrag: Underlätta för innovationer i den egna verksamheten och utgöra testbädd för ny teknik, smarta tjänster och klimatsmarta innovationer.

- *Uppdraget är påbörjat*

För att lösa ökande välfärdsutmaningar, säkra kvalitet och hållbarhet på lång sikt pågår insatser för att bygga upp mer kompetens och kapacitet för behovsdriven innovation. Inom omsorgsnämndens verksamheter har aktiviteter genomförts för att uppmärksamma och underlätta införande av innovativa metoder, bland annat utifrån Innovationsguiden. Utbildning i behovsdriven innovation samt utbildning i digitalt ledarskap för att kunna utnyttja digitaliseringens möjligheter har genomförts och kommer att fortsätta under 2018.

Inom projektet HVO 2019, som sker i samverkan mellan omsorgs-, arbetsmarknads-, social, och äldreomsorgen, pågår arbete för att möjliggöra införandet av moderna och effektiva lösningar för vård och omsorg.

Uppsala kommun har beslutat att ingå i förstudiefasen av innovationsprojektet *Internet of things inom vård och omsorg* (IoT) tillsammans med Skellefteå kommun och Kiruna kommun. Projektet syftar till att använda information från olika mätare och sensorer för att avgöra om det finns en avvikelse hos brukare som kräver tillsynsinsats. Tjänster som tas fram inom projektet ska möjliggöra kontinuerlig tillsyn i jämförelse med de punktvisa insatser som omvårdnadspersonal i ordinärt boende kan erbjuda. Detta medför en ökad trygghet för brukare och anhöriga. Projektet finansieras av Vinnova och kommer att fortsätta under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Samverka och samarbeta gällande forskning och utveckling med universitet, kulturnämnden, idrotts- och fritidsnämnden, Upplandsstiftelsen och Region Uppsala.	Pågående samverkan och samarbete gällande forskning och utveckling sker, bland annat inom ramen för Innovationsguiden och HVO 2019. Upplandsstiftelsens projekt Folkhälsa i natur för alla (FINA) fortgår. Omsorgsnämnden har fortsatt samverkan för att möjliggöra att omsorgsnämndens verksamheter är representerade.	→
Samverka med kommunledningskontoret för en IT-koordinering.	Utifrån projektet <i>Trygg och effektiv utskrivning från slutenvård</i> har IT-systemet Prator utvecklats och förbättras så att dokumentationen blir mer tillgänglig och rättssäker. Samverkan har även påbörjats med socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och äldreomsorgen för att identifiera behov av ett gemensamt IT stöd för ledningssystem för kvalitet.	↗
Bevaka innovationer och världsfärdsteknologi.	Omvärldsbevakning pågår bland annat inom ramen för projektet HVO 2019.	↗
Omvärldsbevaka andras kommuners innovativa lösningar för särskilda boendeformer.	Omvärldsbevakning pågår och kommer kontinuerligt att fortgå inom ramen för projektet HVO 2019 och Internet of Things (IoT).	↗

Uppdrag: Implementera varumärkesplattformen för platsvarumärket Uppsala

- *Uppdraget är påbörjat*

Omsorgsnämnden bidrar till att implementera platsvarumärket Uppsala. En plan för implementering av platsvarumärket kopplat till *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* är under framtagande. Syftet med planen är dels att göra både platsvarumärke och program kända, och dels att få en grund för vad som ska genomsyra och vägleda i bemötande, beslut och kommunikation.

Utbud av och tillgänglighet till kultur- och fritidsaktiviteter för personer med funktionsnedsättning är ett område som behöver belysas ytterligare under 2018 för att stärka varumärkesplattformen.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Medverka i arbetet med att implementera platsvarumärket	Omsorgsnämnden har ett pågående samarbete med kommunstyrelsen för att implementera platsvarumärket. En plan för implementering av platsvarumärket kopplat till <i>Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</i> är under framtagande.	↗

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 3 Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

- *Inriktningsmålet är delvis uppfyllt*

För att bevara de boenden som finns utanför tätorten och göra dem attraktiva är infrastruktur och möjlighet för den enskilde att inhämta information digitalt viktiga frågor för nämnden.

Under 2017 har en kartläggning genomförts av hur många av nämndens verksamheter som har tillgång till trådlöst nätverk, så att nämndens verksamheters behov tydliggjorts i det kommunövergripande arbetet gällande kommunal IT utveckling.

Uppdrag: Samordna den särskilda kollektivtrafiken (OSN, UBN och GSN)

- *Uppdraget är färdigt*

Nämnden samverkar med gatu- och samhällsmiljönämnden gällande samordning av särskild kollektivtrafik och en gemensam upphandling av taxiföretag har påbörjats tillsammans med utbildningsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden och omsorgsnämnden.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Samverkan med gatu- och samhällsmiljönämnden, utbildningsnämnden gällande samordning av den särskilda kollektivtrafiken.	Under 2017 har diskussioner förts med gatu- och samhällsmiljönämnden. Nämnderna enades i att från och med 2018 ska beslut enligt färdtjänstlagen för resor till och från daglig verksamhet fattas hos enheten för särskild kollektivtrafik på gatu- och samhällsmiljönämnden och att omsorgsnämnden fortsatt har ansvaret för ekonomin och själva transportererna. Detta eftersom det är medarbetare på daglig verksamhet som kör cirka 140 personer och transportererna organisatoriskt är samplanerade med daglig verksamhet. Resorna till och från daglig verksamhet är även fortsättningsvis kostnadsfria för den enskilde. Ett nytt gemensamt avtal, med de taxiföretag som lägger anbud för persontransporter kommer att gälla från och med början av år 2019. Företagen kommer att få avtal gällande skolskjuts, färdtjänst och resor till och från daglig verksamhet.	√

Uppdrag: Ta fram en strategisk plan för att växla till närodlade råvaror och ekologisk mat i kommunens verksamhet (KTN, ÄLN, OSN, SCN och KS)

- *Uppdraget är påbörjat*

Under 2017 har omsorgsnämnden medverkat i kommunövergripande arbete för att kartlägga andelen inköpta ekologiska livsmedel. Resultatet visade att omsorgsnämndens verksamheter behöver bli bättre på att specificera andelen inköpta ekologiska livsmedel så att strategier kan utarbetas för att nå miljömålet hundra procent ekologiska livsmedel till 2023.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta arbetet med och implementera handlingsplan för att öka andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamheter.	I enlighet med handlingsplan har en kommungemensam nulägesanalys genomförts där omsorgsnämndens verksamheter ingick. En enkätuppföljning gällande andelen inköpta ekologiska livsmedel genomfördes på åtta av nämndens verksamheter. Resultatet visade att omsorgsnämndens verksamheter behöver bli bättre på att specificera andelen inköpta ekologiska livsmedel så att strategier kan utarbetas för att nå miljömålet 100 % ekologiska livsmedel till 2023.	→

Uppdrag: Utveckla arbetet för att nå klimatmålen för fossilfritt 2030 och klimatpositivt 2050

- Uppdraget är färdigt

I Miljö- och klimatprogrammet 2014-2023 har kommunfullmäktige fastställt åtta etappmål.

Ett av etappmål är att den kommunal fordonspark ska vara fossilbränslefri 2020 och att maskinparken ska vara fossilbränslefri och de upphandlade transporter klimatneutrala år 2023.

I kommunens fordonspark som används för resor till och från daglig verksamhet så finns i dagsläget 43 fordon. Av dessa körs 22 fordon på fossilt bränsle och 21 fordon körs på fossilfritt bränsle. Det innebär att cirka 50 procent av bilparken är fossilfri. Beställningar är påbörjade för att byta ut ytterligare 13 fordon som körs med fossila drivmedel. Under 2018 kommer kommunens bilar att köras med cirka 20 procent fossila bränslen med målet inställt på 100 procent fossilfritt 2020.

I avtal om upphandlade transporter ingår krav på att samtliga personbilar från 1 januari 2017 ska drivas med bränslen som utgörs av maximalt 80 procent fossila drivmedel. Tredjepartsrevisioner har genomförts av drivmedelsanvändningen i samtliga upphandlade företag som kör till och från daglig verksamhet. Fem av sammanlagt sex företag uppnår kravet om 80 procent fossilt drivmedel och flertalet företag uppnår redan 2017 kravet om 60 procent fossila drivmedel. Gällande företag som år 2017 har inte nått målet så är detta inte färdigutrett ännu och de har en tydlig plan för att uppnå kravet om 60 procent som gäller från 1 juli 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Sammanhållet och strukturerat miljöarbete utifrån ledningssystemet.	Alla verksamheter inom egen region uppnår målen. Ett arbete pågår för att säkerställa att nämndens samtliga verksamheter arbetar på ett enhetligt sätt utifrån ledningssystemet.	✓
Samverkan med kommunledningskontoret för nå giftfria verksamheter, i både interna och externa verksamheter/tjänster	Miljöombud finns på alla enheter inom egenregion som fortsätter arbeta för att medvetandegöra uppsatta miljömål.	✓
Förbättra uppföljningen av fordonsanvändning i avtals- och uppdragsuppföljningar för att få underlag för utvecklingsinsatser.	En tredjepartsrevision har genomförts av taxiföretagens miljöarbete och drivmedelsanvändning. I upphandlingen av transporter ställdes krav på företagen att anlita en oberoende revisor för granskning av företagens miljöarbete. Samtliga sex taxiföretag har kommit in med en rapport från en revisor. Revisionerna visar att fem företag helt uppnår kravet om högst 80 procent fossila drivmedel och när det gäller ett företag pågår ytterligare utredningar för att säkerställa att revisionen är helt korrekt. Tredjepartsrevisionen visar dessutom att flera företag uppnår kravet om högst 60 procent fossila drivmedel redan 2017. Kravet på 60 procent fossilt drivmedel gäller från och med 1 juli 2018.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 Uppsala ska vara jämlikt med goda levnadsvillkor för invånarna

- *Inriktningsmålet är delvis uppfyllt*

Under året har omsorgsnämnden arbetat utifrån *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* och dess framarbetade handlingsplan för att möjliggöra en större tillgänglighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning.

Uppdrag: Implementera handlingsplan för WHO:s äldrevänlig stad

- *Uppdraget är påbörjat*

Omsorgsnämnden deltar i projektet Äldrevänlig stad. Under våren 2017 genomfördes sammanlagt 15 rundabordskonferenser där äldre kommunmedlemmar i 14 av kommunens delområden fick rösta och ge sin syn på Uppsalas äldrevänlighet utifrån åtta fokusområden baserade på WHO:s guide för äldrevänlighet.

Under 2018 fortsätter arbetet med att ta fram och implementera handlingsplanen för äldrevänlig stad med bl.a. konferenserna som underlag. Äldrenämndens samordnar framtagandet och implementeringen av handlingsplanen.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Säkerställa funktionshinderperspektivet i implementeringen av handlingsplan för äldrenämndens projekt Äldrevänlig stad.	En representant från omsorgsnämnden har deltagit vid 15 dialogkonferenser, där invånare i åldern 60+ fick rösta och diskutera Uppsalas äldrevänlighet utifrån Världshälsoorganisationens (WHO) guide för äldrevänliga städer. Resultatet från dessa är sammanställt och nämnden deltar i det fortsatta arbetet med att ta fram handlingsplan för äldrevänlig stad. Handlingsplanen beräknas vara klar första halvåret 2018.	↗

Uppdrag: Stärka det förebyggande arbetet genom sociala investeringar

- *Uppdraget är påbörjat*

Omsorgsnämnden medverkar i utvecklingsarbetet kring sociala investeringar.

Stöd i studier är ett tvåårigt projekt som omsorgsnämnden startade 1 januari 2017 i samverkan med arbetsmarknadsnämnden. Det vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning i åldern 18-35 år, folkbokförda i Uppsala kommun. Projektet finansieras via social investeringsmedel från kommunstyrelsen. *Se vidare uppdrag Minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar.*

Uppdrag: Fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga (KS, SCN, OSN, AMN, KTN och IFN)

- Uppdraget är påbörjat

För att säkerställa att barn och ungdomar har en god framtidstro och förutsättningar för att klara sig senare i livet, oavsett bakgrund, finns inom *Närvårdssamverkan Uppsala*, *NSU* och *Psykisk hälsa*, *Länsgemensam handlingsplan 2017*, stöd och samordning runt barn och ungdomar. Ett arbete har under året pågått för att kunna erbjuda personer med funktionsnedsättning samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg. Som en del i projekt *Psykisk (o)hälsa äldre* har seminarier arrangerats med syfte att aktualisera problematiken samt identifiera behov av fördjupad kunskap och samordning kring målgruppen.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Ge förutsättningar för en god hälsa genom att arbeta med förebyggande och tidiga insatser i nämndens verksamheter.	Nämnden samarbetar med utbildningsnämnden, socialnämnden och Region Uppsala gällande utvecklandet av förebyggande, främjande och tidiga insatser för barn och unga inom ramen för NSU. En lokal samarbetsrutin har framarbetats och gäller till en länsgemensam rutin är framtagen.	↗
Förbättra metoder utifrån att regeringen har för avsikt att göra Barnkonventionen till svensk lag, 1 januari 2018.	Barnkonventionen blir till svensk lag 2020. Inom NSU har bland annat arbete gällande om barn och ungdomars delaktighet bidragit till att verksamheten anpassats till deras behov med fokus på insatsen korttidstillsyn. Som stöd har metodverktyget <i>Innovationsguiden SKL</i> använts.	↗
Kartlägga och implementera strategier/nytt arbetsätt med stöd av Innovationsguiden.	Se ovan.	↗
Implementera Socialstyrelsens modell Individens behov i centrum (IBIC).	Utredning pågår om införandets tillvägagångssätt.	→

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5 Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

- *Inriktningsmålet är delvis uppfyllt*

Omsorgsnämndens *Plan för hållbart boende* kommer bidra till att nämnden i högre grad når inriktningsmålet under planperioden. Under hösten 2017 har omsorgsnämnden fokuserat extra på ekonomisk och social hållbarhet för att nå målet att Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete (se inriktningsmål 1 och 7).

Omsorgsnämnden har under året arbetat för att verksamheterna som bedriver sysselsättnings- och arbetsrehabiliterande insatser för personer med funktionsnedsättning ska verka för att öka den enskildes möjlighet att närma sig arbetsmarknaden, studier eller andra kompetenshöjande insatser. Detta har skett bland annat genom samverkan med andra nämnden och huvudmän. Exempel på detta är *Glappet* och *Supported Education*.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
I samverkan med kommunledningskontoret utveckla en IT-baserad informationstjänst gällande valfrihetssystem (ledsagarservice och daglig verksamhet).	Under året har nämnden utvecklat en mer användarvänlig information på kommunens webbplats gällande kommunens dagliga verksamheter.	↗

Uppdrag: Minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar (UBN, AMN, SCN och OSN)

- *Uppdraget är påbörjat*

Nämnden har under året fortsatt samarbeta med andra nämnder och huvudmän för att minska andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar.

Inom NSU har flertal aktiviteter pågått, bland annat att anpassa *Vård- och stödsamordning*, *VOSS* till unga. Arbetet har syftat till att undersöka om metoden som används främst inom socialpsykiatrin, kan tillämpas för unga med vård- och stödsatser från både kommunala och regionala verksamheter. Ett pilotprojekt ska starta där tillämpningen av metoden prövas kring ett antal gemensamma ärenden.

I samverkan mellan Uppsala kommun och Region Uppsala har ett arbete genomförts för att tillämpa *samordnad individuell plan, SIP* i högre utsträckning i slutenvårdens utskrivningsprocess.

Vad det gäller unga personer (19-29 år) med aktivitetsersättning har ett utvecklingsarbete påbörjats för att skapa hållbara arbetsformer som ska ge personer med behov av insatser från flera huvudmän möjlighet att få och behålla ett arbete. Parter är Uppsala kommun, Region Uppsala, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och det kommer att starta under våren 2018

Avsikten med projektet är att ge förrehabiliterande insatser så att personerna därefter kan delta i det förstärka samarbetet mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Projektet ska bygga upp rutiner och arbetssätt mellan myndigheterna för att fler unga personer med aktivitetsersättning ska komma närmare arbetsmarknaden. Från och med 1 september 2018 kommer deltagare att tas emot successivt. Glappet förväntas erbjuda stöd kontinuerligt för cirka 50 deltagare.

Stöd i studier är ett tvåårigt projekt som omsorgsnämnden startade 1 januari 2017 i samverkan med arbetsmarknadsnämnden. Det vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning i åldern 18-35 år, folkbokförda i Uppsala kommun. Projektet finansieras via sociala investeringsmedel från kommunstyrelsen. För att få delta i projektet ska deltagaren ha en aktuell vårdkontakt utifrån sin psykiska funktionsnedsättning. Personer med pågående insatser enligt LSS ingår inte. Projektet bygger på deltagarnas frivilliga insatser och kräver inget myndighetsbeslut. Syftet på lång sikt är att stödja deltagarna till att bli anställningsbara på den reguljära arbetsmarknaden.

Projektet arbetar enligt modellen Supported Education med stöd av metoden *Individual Placement and Support, IPS* som är en evidensbaserad metod för rehabilitering för personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd samt för personer med andra psykiska funktionsnedsättningar. Rekrytering av tre heltidsanställda varav en halvtids projektledare, två studiecoacher och en halvtids studie- och yrkesvägledare har gjorts. Under 2017 har sammanlagt 22 deltagare varit inskrivna, hälften kvinnor och hälften män. Under 2018 ska minst 30 deltagare kontinuerligt vara inskrivna. Målsättningen med projektet är att 60 procent av deltagarna ska ha påbörjat eller slutfört studierna efter projektidens slut på 2 år. Vid årsskiftet studerade 68,4 procent av deltagarna varav sju personer på universitetet och sju personer på komvux, vuxenutbildning och folkhögskola. Deltagarna hade anvisats av socialsekreterare, boendestöd, Närvårdsteam, Navet, IPS Arbetscoacher, psykiatrin, studentstödet Sveriges Lantbruksuniversitet och Ung Komp på Arbetsförmedlingen.

De sociala investeringsmedel som finansierar *Stöd i studier* ska på sikt betalas tillbaka via minskat behov av försörjningsstöd, boendestöd och andra insatser samt att skatteintäkter ökar. Ett år är för kort tid för att kunna dra slutsatser men flera av deltagarna har gått från ingen försörjning eller försörjningsstöd till studiebidrag/studielån under tiden de har varit inskrivna. Sammanlagt 10 av deltagarna har andra insatser beviljade av kommunen.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Utreda möjligheten till personligt anpassat stöd till den enskilde under arbete/praktik, där andra huvudmäns insatser inte är möjliga att tillämpa.	Utredning är inte påbörjad och kommer inte att genomföras under planperioden.	--
Undersöka samverkansformer tillsammans med arbetsmarknadsnämnden så att samordnade insatser erbjuds unga med nedsatt arbetsförmåga.	Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden fortsätter sin samverkan inom ramen för <i>Glappet</i> . Då det råder brist på praktikplatser på arbetsmarknaden medverkar omsorgsnämnden i arbetsmarknadsnämndens projekt <i>Praktikkartläggning</i> . I projektet kartläggs behov och förutsättningar för att skapa framtida hållbara modeller gällande praktiksamordning i Uppsala län.	↗
Fortsätta implementera regional handlingsplan framtagen tillsammans med Region Uppsala inom ramen för Närvårdssamverkan Uppsala (NSU).	Implementeringsarbete har skett enligt plan.	↗

Uppdrag: Utifrån strukturella hinder, behov av stöd och samordning samt strategiska utvecklingsområden utveckla stödet till sociala företag (AMN, SCN, OSN, KTN och KS)

- Uppdraget är påbörjat

Omsorgsnämnden kommer att fortsätta bidra med ekonomiskt stöd till den ideella sektorn (föreningar/organisationer av idéburen karaktär, trossamfund och sociala företag) för att möjliggöra att fler arbetstillfällen skapas för personer med funktionsnedsättning.

Omsorgsnämnden kommer även att stötta och hjälpa sociala företag och föreningar i ansökningsprocessen gällande att söka allmänna arvsfondsmedel.

Ytterligare ett sätt att utveckla stöd och samverkan mellan omsorgsnämnden och sociala företag är genom *idéburet offentligt partnerskap, IOP*.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Utveckla stödet till sociala företag.	Omsorgsnämnden har under året bistått sociala företag att ansöka om arvsfondsmedel för utveckling av verksamheterna. Omsorgsnämnden stödjer vidare både <i>Capella</i> och <i>Snidar</i>. Dessa sociala företag ordnar arbete och sysselsättning för personer inom socialpsykiatri. Vidare stöder omsorgsnämnden <i>Bruskarnas revisionsbyrå i Uppsala, BRIU</i> både i form av föreningsstöd och medel från <i>Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa, PRIO</i> för att vara behjälplig med revisionsuppdrag.	↗
Fortsatt samverkan i plattformen lokala utvecklingsgrupper LOKUS (Samordningsförbundet Uppsala Län).	Kontinuerlig samverkan sker och under året har utvecklingsgruppen beslutat om en förbättrad arbetsmodell. Syftet är att minska antalet mötestillfällen för den enskilde och för att underlätta en effektiv resursanvändning inom rehabiliteringsområdet mellan de lokala utvecklingsgrupperna.	↗

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 6

Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande

- *Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt*

Ett socialt investeringsprojekt, *Samverkan kring skolnärvaro*, mellan socialnämnden, utbildningsnämnden och omsorgsnämnden, är pågående då skolnärvaro är en gemensam angelägenhet som kräver samverkan mellan berörda verksamheter.

Nämnderna har inom ramen för projektet anställt tre barn- och ungdomskoordinatorer. Dessa har i uppgift att se till att rätt insatser kopplas på i ett tidigt skede, att stödet är samordnat samt att stödet utgår från barnets behov och bygger på hög delaktighet från barn/vårdnadshavare.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Genom samverkan med utbildningsnämnden och socialnämnden framarbeta en samverkansmodell kring skolnärvaro (<i>Projekt - samverkan kring skolnärvaro</i>).	En ledningsgrupp för samverkan på strategisk nivå med representanter har utsetts från de olika förvaltningarna. Denna fungerar som styrgrupp för projektet men ska även se till att en struktur för samordnade skolplaner upprättas, att centrala skolnärvarorutiner upprättas samt att kompetenssatsningar görs. Målet med samtliga åtgärder (koordinatorer, ledningsgrupp, skolplaner, rutiner och kompetenssatsningar) är att få elever att återgå till sina studier.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov

- *Inriktningsmålet är delvis uppfyllt*

Under året har omsorgsnämndens fokus legat på att samordna insatser utifrån plan och program för att nå en ekonomisk och social hållbarhet gällande boende för personer med funktionsnedsättning. Behov av samverkan mellan olika huvudmän och nämnder är tydligt och nämnden har arbetat aktivt för att uppnå god kvalitet för den enskilde samt för att tydliggöra ansvar och kostnader. Arbetet kommer att fortsätta under 2018.

För att nå inriktningsmålet har ett utredningsarbete påbörjats i syfte att förbättra förutsättningar för sociala relationer, såsom vänskap, relationer, sex och samlevnad, gynnas för personer med funktionsnedsättning. Detta ska mynna ut i ett informationsmaterial och en arbetsmetod om sexualitet, känslor och bemötande för personal och verksamhetschefer i LSS verksamheter.

Uppdrag: Hälso- och sjukvård

- *Uppdraget är påbörjat*

Omsorgsnämnden har under året slutit en överenskommelse med Region Uppsala om gemensamt arbetssätt avseende assistans och egenvård för barn, samt överenskommelse om ekonomisk fördelning (*se inriktningsmål 1*).

Vidare har en organisationsöversyn påbörjats i syfte att skapa en hälso- och sjukvård mer specifikt utformad för nämndens målgrupper. Målbilden är en förbättrad patientsäkerhet, ett tydligare gränssnitt mot region Uppsala samt ett effektivt användande av personella resurser. Översynen kommer att fortsätta under 2018. Som ett led i detta har också ett arbete för intern samverkan kring hälso- och sjukvårdsfrågor påbörjats.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Anpassa vård och omsorg för framtida behov och kommande lagförändringar.	Omvärldsbevakning har skett kontinuerligt för att anpassa vård och omsorg för framtida behov och kommande lagförändringar. Implementering av <i>Tidig utskrivningsplanering från slutenvården</i> har skett under året.	↗
Fortsätta översynen av ansvarsfördelning av hälso- och sjukvårdsinsatser mellan Uppsala kommun och Region Uppsala.	Översyn av ansvarsfördelning av hälso- och sjukvårdsinsatser har skett och kommer att fortsätta under 2018 inom omsorgsnämnden samt mellan omsorgsnämnden och Region Uppsala.	↗
Utreda formerna för ett samlat uppdrag av hälso- och sjukvård för hela eller delar av nämndens målgrupp som bor i ordinärt boende med undantag av dem som har beslut om hemtjänst.	Under våren 2017 genomfördes en utredning för ett samlat uppdrag av hälso- och sjukvård inom ramen för valfrihetssystemet hemvården. Utifrån resultatet av utredningen har ett planeringsarbete pågått för att möjliggöra övertagande av hälso- och sjukvårdsinsatser inom hemsjukvården. Dessa insatser har äldrenämnden tidigare utfört på uppdrag av omsorgsnämnden. Detta arbete kommer fortsätta under 2018. Förändringen kommer att möjliggöra att nämnden får en överblick över vilka hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs.	↗

Fortsätta samverka med interna intressenter för att tillgodose egenvård.	En överenskommelse mellan omsorgsnämnden och Region Uppsala gällande ansvaret för egenvård, i synnerhet för barn med personlig assistans har slutits. Överenskommelsen gäller som längst t.o.m. 2019 och ska gälla retroaktivt från 1 januari 2017.	↗
Se över riktlinjer för hjälpmedelshandling.	Omsorgsnämnden har reviderat <i>Riktlinje för individuellt förskrivna hjälpmedel</i> i samverkan med äldrenämnden. Inför beslut inhämtades synpunkter från <i>Uppsala pensionärföreningars samarbetsråd, UPS</i> och <i>Handikappföreningarnas Samarbetsorgan i Uppsala län, HSO</i> .	✓
Implementera nytt arbetssätt utifrån Trygg och effektiv utskrivning från slutna vård.	Ett arbete har ägt rum mellan omsorgsnämnden, äldrenämnden och Region Uppsala så att patienter som inte längre har behov av den slutna vårdens resurser så snart som möjligt ska kunna lämna slutenvården på ett tryggt sätt. Länsövergripande och lokala styrgrupper finns och projektplaner är framarbetade. Projektet har omfattat två olika delar: arbetsmodell <i>trygg utskrivning</i> och arbetsmodell <i>trygg hemgång</i> . Arbetet har fortgått enligt plan och implementeras under 2018.	↗
I samverkan med Region Uppsala se över hantering av hjälpmedel.	Omsorgsnämnden och Region Uppsala har under året samverkat kring hantering och ansvarsfördelning av basutrustning hos utförare.	✓

Uppdrag: Utred villkor samt finansiering för, möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård (ÄLN, OSN, IFN)

- Uppdraget är påbörjat

Omsorgsnämnden överväger kontinuerligt vilka verksamheter som eventuellt kan bli föremål för partnerskap. Ett samarbete har skett med kulturnämnden gällande verksamheter som särskilt bedriver kultur- och fritidsaktiviteter. Detta samarbete kommer att fortsätta under 2018.

Omsorgsnämnden arbetar tillsammans med idrotts- och fritidsnämnden samt med Region Uppsala för att möjliggöra ett ökat utbud av anpassad friskvård, vilket även det kommer att fortsätta under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta samverka med Region Uppsala och berörda nämnder gällande möjliga partnerskap och tillgänglighet till anpassad friskvård.	Omsorgsnämnden har samverkat med Region Uppsala, för att säkerställa funktionshinderperspektivet i de arenor som planeras, så att möjligheten till anpassad friskvård ökar. Samverkan kommer att fortsätta under 2018. En diskussion har påbörjats tillsammans med kulturnämnden gällande ett eventuellt idéburet offentligt partnerskap med Fyrisgården, vilken kommer fortgå under 2018.	→

Uppdrag: Öka möjligheten till inflytande och egenmakt så att stöd och insatser bättre motsvarar behoven (ÄLN, OSN, SCN och ÖFN)

- Uppdraget är påbörjat

Omsorgsnämnden har under året fördjupat sig i *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning* och de prioriterade målen, så att programmet genomsyrar nämndens arbete. Omsorgsnämnden har vidareutvecklat olika modeller och forum för att öka brukarinflytandet utifrån en kommungemensam handlingsplan.

Under hösten prioriterades att personer inom socialpsykiatri med insatsen boendestöd har stöd så länge de behöver det och på rätt nivå. Efter detta påbörjade nämnden ett projekt för utveckling av insatsen boendestöd. Syftet med projektet är att i samverkan mellan utförare (egenregi) och myndighet utveckla metoder och arbetssätt för att öka kvaliteten inom socialpsykiatriens boendestöd så att det stämmer väl överens med brukarnas behov och präglas av hög brukardelaktighet. Ett framgångsrikt och behovsanpassat boendestöd ställer också krav på att mål, genomförandeplaner och uppföljningar stämmer överens hela vägen, från beslut till utförande.

Detta arbete kommer att fortsätta under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Implementera handlingsplan och ta fram strategier utifrån delmål gällande <i>Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</i> .	Arbetet har kontinuerligt pågått under året i samverkan med andra nämnder. Omsorgsnämnden har arbetat aktivt för att vidareutveckla olika modeller och forum för att öka brukarinflytandet utifrån kommungemensam handlingsplan.	↗

Uppdrag: Vidarutveckla samverkan och de befintliga resurser som finns för personer med komplexa behov utifrån social problematik och funktionsnedsättning för att nå bättre effekt (OSN, AMN och SCN).

- Uppdraget är påbörjat

Samverkan med Region Uppsala pågår i flera avseenden genom Närvårdssamverkan Uppsala (NSU) för att erbjuda samordnade insatser inom hälso- och sjukvård och social omsorg. NSU arbetet kommer att fortsätta enligt plan under 2018.

Uppdrag: Utveckla det förbyggande arbetet för psykisk hälsa (OSN, SCN, ÄLN)

- Uppdraget är påbörjat.

Inom NSU har flertal aktiviteter pågått, bland annat utredning av möjligheten till att permanenta *Neuropsykiatriska närvårdsteamet*. NSU arbetet kommer att fortsätta enligt plan under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta satsningen på närvårdsutveckling tillsammans med Region Uppsala för att kunna erbjuda samordnade insatser och främja rehabiliteringsinsatser.	Arbete har skett utifrån <i>Verksamhetsplan Närvårdssamverkan Uppsala, 2017</i> som revideras under 2018.	→

Uppdrag: Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk (ÄLN, OSN och SCN)

- Uppdraget är påbörjat

Omsorgsnämnden har under året arbetat med samordnade insatser inom NSU gällande unga med riskbruk/missbruk och psykisk ohälsa. Nämnden har även, med fokus på samsjuklighet, fortsatt samverkan kring missbruk och beroendevård i arbetet *Riktlinjer inom missbruks- och beroendevården, RIM*. Arbetet har utgått från Socialstyrelsens nationella riktlinjer och en regional handlingsplan är framarbetad i syfte att förbättra missbruks- och beroendevården.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Omsorgsnämnden ska även, med fokus på samsjuklighet, fortsätta samverkan kring missbruk och beroendevård i arbetet <i>Riktlinjer inom missbruks- och beroendevården, RIM</i> .	Nämndens arbete har skett utifrån en regional och en lokal handlingsplan. Fokus inom arbetet har varit samsjuklighet, ungdomar med risk- och/eller missbruk och funktionsnedsättning. I den lokala handlingsplanen har familjeperspektivet belysts. Nämnden finns representerade i RIMs styrgrupp och brukarråd. En tvärprofessionell arbetsgrupp har utsetts för att ta fram en lokal RIM-överenskommelse.	→

Uppdrag: Utveckla de särskilda boendeformerna

- Uppdraget är påbörjat

Utveckling av de särskilda boendeformerna är ett kontinuerligt arbete för nämnden. Arbetet fokuserar på att skapa ett gemensamt förhållningssätt, en ekonomisk hållbarhet och en samsyn för att nå ett hållbart boende för personer med funktionsnedsättning. Detta sker bland annat genom att berörda professioner under året har påbörjat en samverkan för att utarbeta en gemensam riktning och systematik kring frågor som rör ett hållbart boende för personer med funktionsnedsättning. Frågor som hanterats är utvecklande av nya boenden, hantering generationsväxlingen på boenden och minskning av kostnader för tomhyror, samt möjliggörandet eget boende för målgruppen. Ett resultat av detta arbete är att nämnden har minskat sina kostnader för individplaceringar.

Arbete har också skett under året med att kartlägga nuläget och göra en analys av börläge inför 2018 års revidering av *Plan för hållbart boende*.

Ett resultat av nämndens arbete är att en särskild boendeform med inriktning yngre personer med demensproblematik har startats. Det är det första boende med sex boendeplatser i Uppsala med denna inriktning, och Uppsala är en av få kommuner i Sverige som kan erbjuda detta. Två gruppboenden enligt LSS och ett boende inom socialpsykiatri skulle ha startat under hösten 2017 men uppstarten fick flyttas fram till januari 2018. Dessa erbjuder totalt 17 boendeplatser.

Arbete fortsätter under 2018 i enlighet med *Plan för hållbart boende*.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Utreda boendestöd anpassat för personer som tillhör personkrets enligt LSS.	Omvärldsbevakning har skett. Utredning har inte påbörjats då nämnden avvaktar revidering av LSS lagstiftningen.	✓
Utreda möjligheten att göra en visuell presentation av bostad med särskild service respektive servicebostad på kommunens webbplats.	Ett förarbete gjordes under hösten 2015 och våren 2016. På grund av omorganisation har arbetet pausats.	--

Uppdrag: Kartlägg behovet av vård- och omsorgboende för personer i bostad med särskild service enligt SoL och LSS (OSN)

- Uppdraget är påbörjat

Under hösten har kartläggning och analys genomförts gällande nämndens behov av vård- och omsorgsboende för personer med funktionsnedsättning. Detta är ett led i arbetet med nämndens *Plan för hållbart boende* och *Lokalförsörjningsplan*. I analysen framkom att behovet av särskilda boendeformer är fortsatt stort. Utifrån att boendeformer saknas har nämnden fortfarande ett högt antal ej verkställda beslut, främst inom kategorin gruppboende.

Omsorgsnämnden har tillsammans med gatu- och samhällsmiljönämnden påbörjat en inventering gällande underhåll av nämndens särskilda boendeformer.

Som ytterligare ett led i att kartlägga behovet av särskilda boendeformer har ett arbete påbörjats för att implementera boendeprocesskedjan, där hela nämndens boendeformer finns samlade. Arbetet kommer fortsätta under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
I samverkan med kommunledningskontoret se över möjligheten till ett ändamålsenligt IT-system (ex. analys, bomodul).	En samordning av IT-verksamhet utifrån ett myndighetsperspektiv sker inom projektet HVO 2019, där samverkan pågår mellan omsorgs-, arbetsmarknads-, social, och äldreomsorgen.	→
Säkerställa den enskildes rätt att välja boende och flytta genom att se över erbjudandeprocessen av bostad med särskild service.	Under året har nämnden beslutat att införa rätt att välja boende utifrån geografiskt område. Nämnden fortsätter att arbeta för att utreda hur arbetsprocessen för detta ska genomföras.	→
Bevaka effekten av projektet Boendekarriär.	Målsättning var att under pilotprojektet pröva en metod och identifiera underlag för att ta vidare i ett fortsatt arbete. En kortare utvärdering genomfördes som visade att metoden är användbar och kan utvecklas vidare. Det finns också ett underlag av personer som kan motiveras till en boendekarriär. Nämnden beslutade år 2017 om en fortsättning för projektet, där en ordentlig projektplan ska tas fram som även omfattar privata aktörer inom de entreprenadupphandlade boendeenheter.	↗
Upprätta och utveckla boendeprocesskedjan.	Under året har nämnden reviderat systematik och strategi för att möjliggöra och effektivisera processen för att verkställa boendebeslut. Arbetet fortgår kontinuerligt.	↗

Uppdrag: Utveckla metoder för att säkra en jämställd biståndsbedömning

- Uppdraget är påbörjat

I genomförd jämställdhetsanalys inom socialpsykiatri framkom att myndighetsutövningen, från utredning till uppföljning, behöver utvecklas för att den ska vara rättssäker ur ett jämställdhetsperspektiv. Strategier och åtgärder för detta har framarbetats bl.a. har ett nytt frågebatteri utarbetats för att säkerställa en rättssäker och jämställd myndighetsutövning. Nämndens tjänstepersoner är nominerade till kommunens jämställdhetspris.

Nämnden planerade att genomföra jämställdhetsanalys inom personlig assistans under året. Arbetet har inte kunnat påbörjas på grund av rekryteringssvårigheter. Denna kommer att genomföras under våren 2018 istället.

I juni 2017 beslutade nämnden att inrätta en *arena för samråd kring biståndsbedömning*. Syftet med arenan är att funktionshindersrörelsen, tillsammans med nämnden, ska lyfta principiella frågor för att söka lösningar på dessa.

Omsorgsnämnden beslutade under våren 2017 att inrätta ett individutskott istället för som tidigare två olika utskott för individärenden. I och med inrättandet reviderades delegations- och arbetsordningen för att delegera fler ärenden till förvaltningen och därmed minska antal individärenden till individutskottet. Ett resultat är att antal ärenden till individutskottet minskat och därmed har ny delegations- och arbetsordning fått genomslag.

I och med införandet av modellen *Individens behov i centrum, IBIC* förväntas jämställdhetsperspektivet säkerställas ytterligare.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Genomföra jämställdhetsanalys gällande beslut om personlig assistans och boendestöd.	Under året har en jämställdhetsanalys genomförts inom socialpsykiatri. Vissa förbättringsområden identifierades vilket föranledde aktiviteter för att åtgärda dessa. Analys inom personlig assistans kommer att ske under våren 2018.	→

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

- *Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt*

Omsorgsnämnden har fortsatt arbetet för att öka delaktighet, stärka inflytande och därmed möjliggöra större egenmakt för den enskilde. Detta har skett genom utvecklande av metoder, modeller och forum. Nämnden har för närvarande flera forum för delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning. Nämndens ambition är att dessa samarbetsforum ska bidra till verksamhetsutveckling så att det stöd och insatser nämnden erbjuder bättre motsvarar de behov som personer med funktionsnedsättning har.

Under året nominerades Uppsala kommun till Årets LSS-kommun och vann tredje pris där framför allt Uppsalas satsningar på samverkan och delaktighet uppmärksammades och lyftes fram.

Under 2017 beslutade omsorgsnämnden att permanenta LSS-rådet. Det övergripande syftet med LSS-rådet är att öka inflytande och delaktighet för de personer som ingår i någon av LSS personkretsar. Frågor tas upp direkt med politiken för att på sikt leda till bättre levnadsvillkor och delaktighet för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga och att få in ett brukarperspektiv i planering och styrning av verksamhet.

LSS-rådet har bjudit in nämnder, förvaltningar, andra huvudmän och föreningar för utbyte av information, diskussion och för att påbörja/förbättra samverkan. Rådets arbete under året har också inneburit att samverkan med *Hälsa och habilitering* har utvecklats. Kontakter har etablerats och formen för möten har arbetats fram. Samverkan med särskolan har påbörjats, där formerna kommer att vidareutvecklas.

Nämnden deltar i *Dialogforum*, en mötesplats för ungdomar och unga vuxna med funktionsnedsättningar, politiker och tjänstemän. Målet är att skapa en miljö där unga med funktionsnedsättningar och lokala beslutsfattare kan mötas, och där dessa unga människor kan göra sina röster hörda.

Ett brukarombud har under året rekryterats och påbörjar sitt arbete under våren 2018. Brukarombudet ska arbeta för att stärka inflytandet för kommunens medborgare med funktionsnedsättning genom att tillvarata deras intressen både på såväl individnivå som på kollektiv nivå. Brukarombudet ska även ta tillvara erfarenheter och information genom att samarbeta med *Handikappföreningarnas samarbetsorgan i Uppsala kommun, HSO, Forum för brukarinflytande i Uppsala län* samt andra handikappförbund, ombud, ombudsmän och samordnare. Brukarombudet ska även driva och följa upp *Programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, samt stimulera till ändamålsenliga åtgärder för medborgare med funktionsnedsättning i kommunen.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta utvecklingen av dialog med medborgare, företag och föreningar.	<i>Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning</i> ligger till grund för nämndens arbete för att skapa förutsättningar för en ökad trygghet samt upplevelsen av frihet, delaktighet och självbestämmande. Det har skett flera aktiviteter under året där nämnden är aktiv för att tillförsäkra brukarnas delaktighet och självbestämmande, bl.a. - Kommunala handikapprådet (HSO), fyra tillfällen under året. - LSS-rådet, fyra tillfällen under året. - Regelbundna föreningsdialoger på nämndsammanträden. - Branschråd, ett tillfälle under året. - Nyhetsbrev till utförare, två tillfällen under året. - Utförmöten, två tillfällen under året. - Deltagande under hösten i SKL:s brukarenkät, fokus daglig verksamhet (mer information, se nedan). - Projektet <i>Bättre brukarinflytande</i>. - Projekt <i>Ge makten vidare</i>. - DMO, delaktighetsmodellen (dialogslingor inom daglig verksamhet), 25 tillfällen under året. - Brukarråd inom daglig verksamhet. - Deltagande i dialogforum (en mötesplats för ungdomar och unga vuxna med funktionsnedsättningar, politiker och tjänstemän).	√
Skapa struktur och systematik kring delaktighetsmodeller.	Struktur och systematik kring delaktighetsmodeller är upparbetad. Nämnden kommer fortsätta att kontinuerligt arbeta för att forumen ska vara ändamålsenliga och möjliggöra delaktighet och inflytande för målgrupperna.	√
Vidareutveckla metoder för inhämtande av den enskildes upplevelse av sin vård- och omsorg.	Under året har nämnden genomfört SKL:s nationella brukarenkät inom daglig verksamhet enligt LSS där svarsfrekvensen var 61 procent. Enkäten behandlade fyra kvalitetsområden; <i>trygghet, trivsel, självbestämmande och bemötande</i> . Generellt var det samlade resultatet för nämnden positivt inom alla kvalitetsområden. I jämförelse med andra kommuner och privata utförare i landet hade nämnden ett positivt resultat. I de enstaka fall Uppsala hade ett sämre utfall än andra kommuner var det endast marginell skillnad.	√

Uppdrag: Öka samverkan mellan kommunen och föreningslivet genom Lokal överenskommelse med föreningslivet - LÖK

- *Uppdraget är färdigt.*

-

Omsorgsnämnden beslutar årligen om fördelningen av föreningsbidrag, inom ramen för de medel som fastställts i *Mål och budget*. Föreningsbidragen ses som ett medel att stimulera föreningar till aktiviteter som kompletterar omsorgsnämndens uppgifter och syften. Riktlinjerna för dessa har reviderats under 2017 och föreningsdialog har skett på omsorgsnämndens sammanträden regelbundet.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta dialog och samverkan mellan Uppsala kommun, föreningslivet (LÖK) och civilsamhället.	Föreningsdialog har skett på nämndsammanträden regelbundet och kommer att fortsätta. En kommunövergripande samverkan pågår för att möjliggöra månlikrikta ansökningsförfarande och bedömningsgrunder. Nämnden har deltagit i dialogkonferens och påbörjat revidering av den lokala överenskommelsen, LÖK i samverkan med övriga nämnder. Arbetet fortgår under 2018 för att ta fram nya åtaganden.	✓

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

- *Inriktningsmålet är i hög grad uppfyllt*

Omsorgsnämnden har i hög grad uppfyllt inriktningsmålet utifrån att fokus har under året varit att belysa den anställdes livscykel i syfte att hitta strategier för att rekrytera, behålla och utveckla medarbetarskapet.

Nämndmål: Kompetensförsörjningen ska vara normkritisk och ändamålsenlig

- *Nämndmålet är i hög grad uppfyllt*

Omsorgsnämnden har arbetat med kompetensbaserad rekrytering för att nå en normkritisk kompetensförsörjning. Regelbundna chefsutbildningar har genomförts samt löneseminarier har erbjudits för att få rättvisa och jämställda löner.

Fokus för nämnden under året har varit att säkerställa kompetensförsörjningen, framförallt inom bristyrken. Ett arbete har skett gällande rekryterings- och personalutvecklingsfrågor så att medarbetarrollen tydliggjorts och utvecklingsvägar kartlagts på ett sådant sätt att attraktionskraften ska stärkas. Arbetet har resulterat i att nämnden har haft färre vakanser för tjänster inom myndighetsutövning.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Ett medvetet jämställdhets- och mångfaldsarbete för att nå, attrahera och rekrytera rätt kompetens.	För att tillförsäkra att kompetensförsörjningen både idag och framöver tillgodoses har förvaltningen närvarat bland annat på mässor, samt samarbetat med skolor och universitet för att attrahera och rekrytera framtida medarbetare. Sociala medier har i större utsträckning använts för annonsering. Omsorgsnämnden har under året samverkat med andra nämnder, för att skapa attraktiva villkor för omsorgsnämndens nuvarande och kommande bristyrken.	✓
Utveckla samarbetet med andra nämnder och huvudmän för att anställa fler personer med funktionsnedsättning.	Nämnden har avvaktat kommunledningskontorets kommunövergripande utvecklingsarbete gällande praktikplats/anställning för personer med funktionsnedsättning och har därför inget pågående arbete.	--

Nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv där alla medarbetare mår bra, växer och utvecklas tillsammans

- *Nämndmålet är i hög grad uppfyllt*

Omsorgsnämnden har under året genomfört en enkät *gällande systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM*. Vid analys har nämnden erhållit positiva resultat inom SAMs samtliga områden (samverkan, arbetsmiljöpolicy, rutiner, fördelning av arbetsmiljöuppgifter, kunskaper,

riskbedömningar, tillbud och olyckor och företagshälsovård). Nämnden kommer fortsätta det systematiska arbetet så att resultaten kvarstår. Nästa utvärdering kommer att ske i februari, 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Tydliggöra kompetens- och utvecklingsvägar.	Nämnden har arbetat aktivt med kompetensinventering och utvecklingsvägar, främst inom bristyrken där bland annat en nulägesanalys genomförts inför kommande arbete. Ett samarbete mellan omsorgs-, social-, äldre- och arbetsmarknadsnämnden pågår för att attrahera och behålla medarbetare inom bristyrken.	↗
Främja ett hälsofrämjande och systematiskt arbetsmiljöarbete.	Omsorgsnämnden har under året säkrat att Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö följs. Första linjens chefers arbetsmiljö har undersökts och åtgärder har genomförts för att förbättra deras arbetsmiljö, utifrån Arbetsmiljöverkets tillsyn (februari, 2017). De åtgärder som genomförts, för att minska chefernas arbetsbelastning, har godkänts av Arbetsmiljöverket. Omsorgsnämnden har under året framarbetat lokala handlingsplaner utifrån analys och resultat av kommungemensam medarbetarenkät. Arbetet kommer att fortsätta under 2018. Nämnden har deltagit i den kommunövergripande utbildningssatsningen gällande kränkande särbehandling och negativ stress och har arbetat vidare med detta lokalt.	↗

Nämndmål: Ledarskapet ska fungera som en stark kulturbärande i förbättring, förändring och medskapande

- *Nämndmålet är delvis uppfyllt*

Omsorgsnämnden har arbetat kontinuerligt för att omsorgsnämndens chefer och ledare ska vara väl förtrodda med målen för verksamheten, ha goda kunskaper om styrmodeller, systematiskt förbättringsarbete, förutsättningar för medskapande och förändringsledning. Detta arbete kommer att fortsätta under 2018.

Stort fokus har varit att chefer ska känna sig trygga i sin roll, känna att de kan kontinuerligt utveckla ett långsiktigt, hållbart och kvalitetssäkrat ledarskap och skapa möjlighet för medarbetare att utvecklas.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta att utveckla processer för chefsförsörjning och ledarutveckling.	Åtgärder för chefsutveckling samt möjlighet till att skapa ett nära ledarskap har skett under året, bland annat genom utbildning, frukostseminarier och planeringsdagar.	↗
Implementera ett enhetligt ledningssystem.	Utifrån att verksamhetsförändring skedde vid årsskiftet (sammanslagning av fd. Vård & omsorg och beställarsidan) så har ett arbete skett för att sammanfoga den nya nämndens verksamhet i ett	→

gemensamt kvalitetsledningssystem.

Arbete har också skett för att hitta nya former så att Uppsala kommuns styrmodell (*Mål & Budget*, verksamhetsplan) implementeras enhetligt inom verksamheterna.

Beslut har fattats att omsorgsnämnden ska ha en egen kvalitetsenhet, som ska vara behjälplig att implementera ett enhetligt kvalitetsledningssystem.

Nämndmål: Kommunens medarbetare ska få, kunna och vilja ta ansvar

- *Nämndmålet är delvis uppfyllt*

En kompetensförsörjningsplan är under framtagande för att säkerställa att nämndens medarbetare har rätt kompetens och nämnden klarar det kommande behovet av kompetensförsörjning. Arbetet fortgår under 2018.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta med kompetensinventering.	Omsorgsnämnden har under året kompetensinventerat verksamheten och genomfört kompetensutveckling av medarbetare och ska ligga till grund för framtida rekrytering och utbildningssatsningar. Varje månad har Uppsala kommun anordnat introduktionstillfällen för nya medarbetare inom vård- och omsorgsverksamhet som bedrivs i egen regi. Syftet är att välkomna nya medarbetare till organisationen och ge dem grundläggande kunskaper inom vård- och omsorgsarbete. Lokala och anpassade introduktionstillfällen har under året erbjudits nämndens chefer.	↗

Nämndmål: Kommunen ska erbjuda rättvisa, jämställda och attraktiva villkor

- *Nämndmålet är i hög grad uppfyllt*

Omsorgsnämnden har under året samverkat med andra nämnder för att skapa förutsättningar för att Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Ett exempel på samarbete är framtagande av omsorgspriset, vilket har skett tillsammans med äldre- och socialnämnden. Bakgrunden till priset är att Uppsala kommun vill stärka yrkesstoltheten hos medarbetare och öka attraktiviteten inom kommunens brukarnära yrken.

Inom arbetet med Varumärkesplattformen har omsorgsnämnden arbetat, i kommungemensam samverkan, för att bli en attraktiv arbetsgivare.

Nämndens åtgärd	Kommentar	Status
Fortsätta samverka med fackföreningar.	Regelbundna möten har skett och ett arbetsmiljöutskott har inrättats.	✓
Att i samarbete med andra nämnder skapa förutsättningar för att Uppsala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.	Regelbundna möten och samverkansdialoger har skett.	✓
Samverka med kommunledningskontoret.	Regelbundna möten och samverkansdialoger har skett.	✓
Införa digital rapportering för timanställda medarbetare.	Inom HVO 2019 pågår ett interim projekt <i>Bemanna smart</i> som rör bemanning-, tidsrapportering och schemaplanering. Målet har varit att ersätta tre olika IT-system med ett gemensamt för samtliga processer för att effektivisera hanteringen. Ett pilotprojekt inom assistansområdet är genomfört med goda resultat. Ett förarbete har pågått under hösten 2017 för att implementera IT-systemet i samtliga omsorgsnämndens verksamheter. Aktiveringen kommer att avslutas under 2018.	✓
Fortsätta genomförandet av heltidsreformen samtidigt som delade turer motverkas.	Heltidsreformen genomfördes på omsorgsförvaltningen under året.	✓

Kvarvarande uppdrag och riktade satsningar (från 2016)

KVARVARANDE UPPDRAG: Premier och priser i Uppsala kommun KSN-2016-2192 (KF 2016-12-12)

- *Uppdraget är färdigt.*

Omsorgsnämnden har tillsammans med äldrenämnden och socialnämnden tagit fram kriterier för ett omsorgspris. Priset kommer att tilldelas en enskild person och inte till en verksamhet. Modell för omsorgspris inom Uppsala kommun beslutades på omsorgsnämndens nämndsammanträde i november 2017.

KVARVARANDE RIKTAD SATSNING: Rättsäker och effektiv myndighetsutövning ska fortsätta utvecklas för att kunna ge en god service till medborgare och för att säkerställa kvaliteten i myndighetsutövningen.

- *Uppdraget är påbörjat.*

Införandet av Socialstyrelsens modell Individens behov i centrum (IBIC) fortgår och kommer att möjliggöra att kvaliteten inom myndighetsutövningen höjs. Utredning pågår om införandets tillvägagångssätt.

KVARVARANDE RIKTAD SATSNING: Vidta åtgärder utifrån genomförd utredning under 2015 avseende vilket stöd som ska erbjudas inom socialpsykiatri med syfte att ge rätt insatser i rätt omfattning till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

- *Uppdraget är färdigt.*

Under hösten 2017 prioriterades att personer inom socialpsykiatri med insatsen boendestöd har stöd så länge de behöver det och på rätt nivå. Efter detta påbörjade nämnden ett projekt för utveckling av insatsen boendestöd. Syftet med projektet är att i samverkan mellan utförare (egenregi) och myndighet utveckla metoder och arbetssätt för att öka kvaliteten inom socialpsykiatrins boendestöd så att det stämmer väl överens med brukarnas behov och präglas av hög brukardelaktighet.

Omsorgsnämnden samverkar med socialnämnden, äldrenämnden och Region Uppsala för att tydliggöra gränsdragning och för att hitta former för samarbete.

KVARVARANDE RIKTAD SATSNING: Vidta åtgärder utifrån genomförd kartläggning under 2015 avseende boendeprocessen, det vill säga hur beslut om bostad med särskild service ska erbjudas till enskilda med beslut om insats.

- *Uppdraget är färdigt.*

För att uppnå en social och ekonomisk hållbarhet gällande boendesituationen för personer med funktionsnedsättning har omsorgsnämnden genomfört åtgärder för att förbättra samsyn och förhållningssätt med andra nämnder och fastighetsbolag.

Utifrån arbetet med hållbart boende har nämnden framarbetat en ny arbetsmodell med fokus på samverkan internt, bland annat genom arenor för boendepanering, för att öka rörligheten inom nämndens boendebestand och verkställa inom skäligen tid.

Uppföljning av indikatorer

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2

Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i

Indikatorer	Nuvärde, 2016			Jämförvärde, 2016	Målsättning	Nuvärde 2017	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt				
Boende enl. LSS § 9.9 där den boende har möjlighet till en individuellt anpassad aktivitet per dag utanför bostaden, andel (%).	i.u	i.u	66	51	Öka	54	↗

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 4

Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna

Indikatorer	Nuvärde, 2016			Jämförvärde, 2016	Målsättning	Nuvärde 2017	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt				
Barn och unga, under 21 år som har <i>Samordnad Individuell Plan</i> , SIP upprättad, antal.	i.u	i.u	157	125	Öka	i.u	--

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 5

Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Indikatorer	Nuvärde, 2016			Jämförvärde, 2016	Målsättning	Nuvärde 2017	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt				
Personer som arbetar inom daglig verksamhet enligt LSS, som har sysselsättning på eller kopplad till ordinarie arbetsmarknaden, andel (%).	-	-	56	51	Öka	i.u	--
Personer som avslutar sitt beslut daglig verksamhet och övergår till anställning på öppna arbetsmarknaden (av det totala antalet personer med beslut inom daglig verksamhet), antal.	i.u	i.u	13	3	Öka	0	↘

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 7

I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov.

Indikatorer	Nuvärde, 2016			Jämförvärde, 2016	Målsättning	Nuvärde 2017	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt				
Ej verkställda beslut LSS 9.9 (boende), inrapporterade till Inspektionen för vård och omsorg, antal.	14	27	41	25	Minska	60	↗
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde antal.	50	57	55	46	Minska	54	↗

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 8

Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället.

Indikatorer	Nuvärde, 2016			Jämförvärde, 2016	Målsättning	Nuvärde 2017	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt				
Delaktighetsslingor (Delaktighetsmodellen, DMO), antal.	i.u	i.u	3	i.u	Öka	25	↗
Brukare inom LSS som känner sig trygg med personalen, andel (%).	i.u	i.u	i.u	i.u	Öka	i.u	--

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 9

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala.

Indikatorer	Nuvärde, 2016			Jämförvärde, 2016	Målsättning	Nuvärde 2017	Trend
	Kvinnor	Män	Totalt				
Sjukfrånvaro, andel (%).	2.57	1.22	5.13	4.17	Minska	5.50	↗

Uppföljning av internkontrollplan december 2017 – Omsorgsnämnden

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
7	Brukarfokus	Uppföljning av upplevd och reell delaktighet.	Personer med funktionsnedsättning inte upplever trygghet och kan påverka sin livssituation.	Analys och rapportering utifrån nationell brukarundersökning och nöjd kund index (NKI)	Uppdragsstrateg	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Under året har nämnden genomfört SKL:s nationella brukarenkät inom daglig verksamhet, LSS där svarsfrekvensen var 61 procent. Enkäten behandlade fyra kvalitetsområden; *trygghet*, *trivsel*, *självbestämmande* och *bemötande*. Generellt var det samlade resultatet för nämnden positivt inom alla kvalitetsområden. I jämförelse med andra kommuner och privata utförare i landet hade nämnden ett positivt resultat. I de enstaka fall Uppsala hade ett sämre utfall än andra kommuner var det endast marginell skillnad. Mer omfattande analys av resultatet kommer att ske under 2018.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
4, 7	Nämndprocessen	Efterlevnad av delegationsordning.	Att fel delegat beslutar om ärende och att delegationen inte följs.	Stickprovskontroll 4 ggr/år på utskottet för socialpsykiatri samt utskottet för stöd, service och omsorg.	Nämndsekreterare	Kvartal

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning. Omsorgsnämnden bedömer att delegationsordning följs.

Omsorgsnämnden beslutade under våren 2017 att inrätta ett individutskott istället för som tidigare två olika utskott för individärenden. I och med inrättandet reviderades delegations- och arbetsordningen för att delegera fler ärenden till förvaltningen och därmed minska antal individärenden till individutskottet. Ett resultat är att antal ärenden till individutskottet minskat och därmed har ny delegations- och arbetsordning fått genomslag.

Kontroll av efterlevnad via stickprov har genomförts under 2017 med resultatet att delegationsordningen följs.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
4	Myndighetsprocessen	Uppföljningsplan.	Individuppföljning inte genomförs systematiskt då resurser saknas.	Stickprov på ett urval personakter och intervjuer av berörda tjänstepersoner för att säkerställa individuppföljningen.	Avdelningschefer och enhetschefer	Hel- och delårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. En plan för uppföljning är inte fastställd.

Till följd av omorganisation, brist på personella resurser samt på grund av svårigheter att rekrytera har nämnden inte framarbetat en uppföljningsplan för individärenden. Omsorgsnämnden arbetar dock kontinuerligt för en rättssäkerhet med likvärdiga bedömningar genom systematiska stickprov på personakter och kollegial granskning. Rutiner i myndighetsprocessen revideras kontinuerligt. Kontrollmomentet överförs till 2018 års internkontrollplan.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
1	Ekonomiprocessen	Att planering och utförande i verksamheterna sker enligt angivet uppdrag samt ekonomiska ramar.	Kostnader överstiger intäkter på grund av volymökning och dyra placeringar av nämndens målgrupp.	Uppföljning och analys av resultat utifrån mål, uppdrag och budget.	Ekonom	Hel- och delårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning. Genom månatliga uppföljningar i omsorgsförvaltningen ledningsgrupp har en ökad kontroll skapats.

Direktör och avdelningschefer har vidareutvecklat metod för styrning av förvaltningen. Månatliga avstämningar sker där fokus är på väsentliga händelser, utmaningar och åtgärder. Ett resultat är ökad samsyn och transparens i verksamhet- och ekonomistyrning så att nämndens verksamheter utvecklas åt samma håll. Arbetet har resulterat i att nämnden minskat sina kostnader för individplaceringar.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
1	Ekonomi-processen	Kontroll att process och rutin efterlevs.	Om återsökning inte sker för asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn får nämnden ökade kostnader.	Uppföljning av att statlig ersättning söks.	Uppdragsstrateg	Tertial

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning. Omsorgsnämnden bedömer att återsökning sker enligt gällande process och rutin.

Kontroll av att arbete sker enligt process och rutin sker kontinuerligt i samverkan med ekonomiprocessen.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
1	Ekonomi-processen	Kontroll av antal beslut inom området personlig assistans.	Försäkringskassans förändrade riktlinjer gällande personlig assistans leder till ökade kostnader för nämnden.	Databaskontroll	Enhetschef på avdelningen för Ordinärt boende.	Månadsboksut ekonomi

Resultat: Granskningen är genomförd med mindre anmärkning då ersättning inte har erhållits fullt ut.

Ett arbete med att grundligt kontrollera alla ansvar inom egna regin med assistansverksamhet har påbörjats då nämnden inte erhållit statlig ersättning fullt ut. Förbättringsområden har identifierats bland annat gällande administration där IT stödet behöver utvecklas för att kontrollera och säkerställa att rätt ersättning erhålls. Arbete för att skapa kontroll överförs till 2018 års verksamhetsplan.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
7	Hälso-och sjukvårdsprocessen	Kännedom om gällande överenskommelser, lagar och riktlinjer.	Att huvudmännens ansvar inte blir tydliggjort och full patientsäkerhet inte uppnås.	Systematisk kontroll genom individ, avtals- och uppdragsuppföljningar. Uppföljning och analys av avvikelshantering.	Avdelningschef, avdelningen för hälso-och sjukvård	Delårs- och helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd med mindre anmärkning. Systematisk kontroll sker genom uppföljning och analys av samtliga verksamheter inom nämndens ansvarsområde.

Kontroll av delegerad sjukvård för att säkerställa patientsäkerhet har genomförts. Information och utbildning gällande delegeringsansvar, dokumentation och avvikelser har genomförts. Kontrollmomentet överförs till 2018 års internkontrollplan.

I avtals- och uppdragsuppföljningar kontrolleras att all legitimerad personal har formell kompetens, har ett hälsofrämjande och habiliterande förhållningssätt. Vid intervjuer av verksamhetschef, legitimerad personal och omvårdnadspersonal kontrolleras kännedom om överenskommelser, lagar och riktlinjer.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
5	Boende-processen	In- och utflyttningsflöde	Att arbete inte utförs enligt boendeprocessen, vilket kan generera ökade kostnader för nämnden.	Databaskontroll gällande verkställighet	Boende-samordnare	Tertial

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning då nämnden arbetar utifrån reviderade rutiner i boendeprocessen.

Kommunens inrättande av matchningsfunktionen, som är ett samarbete mellan olika nämnder, har gett positiv effekt för personer med funktionsnedsättning då tillgång till fler bostäder lett till att beslut verkställs i högre utsträckning.

Omsorgsnämnden har fokuserat på att skapa ett gemensamt förhållningssätt, en ekonomisk hållbarhet och en samsyn för att nå ett hållbart boende för personer med funktionsnedsättning. *Plan för hållbart boende* är ett av nämndens styrdokument, som stödjer nämnden att långsiktigt planera boenden och hantera boendefrågor i ett tio års perspektiv. Planen hanterar förebyggande åtgärder, boendeplanering, verkställighet och rörlighet inom nämndens boendebestand. Rörligheten är ett led i att undvika ekonomiskt kostsamma lösningar.

Utifrån arbetet med hållbart boende har nämnden framarbetat en ny arbetsmodell *arenor för boendeplanering* med fokus på samverkan internt för att öka rörligheten inom nämndens boendebestand och verkställa inom skälig tid. Detta för att bland annat minska risken för sanktionsavgifter.

Som ytterligare ett led i att kartlägga behovet av särskilda boendeformer har ett arbete påbörjats för att implementera boendeprocesskedjan, där hela nämndens boendeformer finns samlade. Detta förväntas möjliggöra säkrare beslutsunderlag till nämndens plan för hållbart boende för personer med funktionsnedsättning. Arbetet kommer fortsätta under 2018.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
5	Boende-processen	Kontroll av ej verkställda beslut.	Ej tillräckligt med tillgängliga bostäder i förhållande till behov leder till att beslut gällande bostad med särskild service inte kan verkställas och kompletterande insatser beviljas, vilket kan generera ökade kostnader för nämnden.	Databaskontroll gällande verkställighet och beviljade insatser.	Enhetschef	Tertial

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning då nämnden har reviderat och effektiviserat kontrollen av myndighetsbeslut.

Nämnden har kvalitetssäkrat rapporteringen av verkställighet till Inspektionen för vård och omsorg, IVO bland annat genom att tillsätta en centraliserad funktion.

De främsta anledningarna till att nämnden har beslut som inte är verkställda är brist på lediga bostäder. Under året har antalet ökat och orsaker till detta är att det fattas fler beslut om boende än det kommer in lediga lägenheter till boendesamordningen. Olika prioriteringar har genomförts, exempelvis att personer som måste flytta ifrån barnboende till vuxenboende, eller brukare som redan bor i bostad med särskild service, vars behov förändrats så mycket att ny verkställighet måste ske omgående.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
1	Avtals- och uppföljningsprocessen	Efterlevnad av planer, riktlinjer, process och rutiner.	Att inte nå målen med ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i upphandlingar och uppdrag.	I samtliga avtals- och uppdragsuppföljningar kontrolleras mål för hållbarhet.	Uppdragsstrateg	Del- och helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning då omsorgsnämnden arbetar systematiskt för att erhålla underlag för analys för att förbättra metoder och verktyg vid avtalsuppföljningar.

Omsorgsnämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra metoder i avtals- och uppföljningsprocessen. Ambitionen är att utveckla metoder för mer övergripande uppföljningar som komplement till de mer omfattande och djupgående avtalsuppföljningarna. Kommunrevisionen har genomfört en granskning av omsorgsnämndens kontroll och uppföljning av privata utförare och nämnden har utifrån resultatet beslutat om att en årlig uppföljningsplan ska framarbetas.

Avtalsspecifika uppföljningar, mervärdesuppföljning, analys av statistik från sociala företag och personliga ombud har genomförts. I de avtalsuppföljningar som genomförts under året har det framkommit miljöbrister gällande fordon, bränsleanvändning och inköp och användande av ekologiska mat- och råvaror. Nämnden har således en utmaning för att nå en för att nå målen i miljö- och klimatprogrammet.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
4	Förebyggande	Utvärdering av det förebyggande arbetet.	Att inte kunna påvisa resultat av det förebyggande arbetet (ex sociala investeringar) då effekter kan ses över lång tid.	Kontinuerlig uppföljning av pågående satsningar via intervjuer med berörda professioner samt uppföljning av statistik.	Uppdragsstrateg	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning då utvärdering av det förebyggande arbetet sker och resultat följs.

Inom ramen av NSU hanteras frågor om psykisk hälsa gällande barn, unga och vuxna som behöver stöd för att få sina behov tillgodosedda genom samverkan inom och mellan olika huvudmän. NSUs verksamhetsplan följs upp årligen och resultatet är en del av nämndens utvärdering av det förebyggande arbetet.

Projektet *Stöd i studier* arbetar enligt modellen *Supported Education* med stöd av metoden *Individual Placement and Support*, IPS. De sociala investeringsmedel som finansierar *Stöd i studier* ska på sikt betalas tillbaka via minskat behov av försörjningsstöd, boendestöd och

andra insatser samt att skatteintäkter ökar. Ett år är för kort tid för att kunna dra slutsatser men flera av deltagarna har gått från ingen försörjning eller försörjningsstöd till studiebidrag/studielån under tiden de har varit inskrivna.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
9	Lednings-system	Efterlevnad av policyer, riktlinjer och rutiner.	Att kvalitet inte vidmakthålls inom verksamheten till följd av att två kulturer slås samman.	Genomgång av utfall och analys på Ledningens genomgång/via intern revision (fd Vård & Omsorg).	Direktör	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning då ökad samsyn och högre grad av intern kontroll har uppnåtts.

Utfallet av de månatliga uppföljningarna gällande verksamhets- och ekonomistyrning i omsorgsförvaltningens ledningsgrupp har lett till en ökad samsyn internt och har möjliggjort en högre grad av intern kontroll. Kontrollmomentet överförs till 2018 års internkontrollplan där kontrollen består i att styrdokument såsom planer och program ska vara kommunicerade och tillgängliga i hela organisationen.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
9	Lednings-system	Utvärdering.	Att arbetet med innovationer inte görs systematiskt på grund av brist på struktur.	Ledningens genomgång/Intern revision (fd Vård & Omsorg). Uppföljning och analys av aktiviteter	Direktör	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Omsorgsnämnden har samverkat med kommunledningskontoret för en IT-koordinering för att bidra till att digitala tjänster främjar insyn, stärker brukarens delaktighet och motverkar utanförskap, samt att tekniska innovationer utvecklas och anpassas till behoven hos omsorgsnämndens målgrupp.

För att bygga upp mer kompetens och kapacitet har utbildning i behovsdriven innovation genomförts riktad till chefer och medarbetare och ett nätverk av resurspersoner byggts upp i verksamheterna. Genom detta ska en mottaglighet för införande och användning av ny teknik i verksamheterna främjas. För att bättre möta det framtida digitaliserade samhället behövs ett effektivt och ändamålsenligt ledarskap. Chefer och tjänstepersoner på omsorgsförvaltningen har därför genomgått utbildning i digitalt ledarskap för att kunna använda digitaliseringens möjligheter.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
2, 9	Lednings-system	Uppföljning av CEMR handlingsplan.	Att jämställdhetsarbetet inte utvecklas på grund av få stödfunktioner.	Ledningens genomgång/ Intern revision (fd Vård & omsorg). Uppföljning och analys av aktiviteter.	Uppdragsstrateg	Del- och helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning då CEMRs handlingsplan efterföljs.

Nämnden har utsedda tjänstepersoner på omsorgsförvaltningen som har ett övergripande ansvar för att säkra att den kommunövergripande handlingsplanen följs, samt att jämställdhetsintegrering sker inom nämndens verksamheter. Detta inom HR, systemledning och egen regi.

Under året har en jämställdhetsanalys genomförts inom socialpsykiatrin. Vissa förbättringsområden identifierades vilket föranledde aktiviteter för att åtgärda dessa. Analys inom personlig assistans kommer att ske under våren 2018.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
9	Lednings-system	Regelverk för oegentligheter och bisysslor följs.	Risk för oegentligheter.	Uppföljning av vetenskap gällande oegentligheter och bisysslor i introduktions- och medarbetarsamtal. Kontroll att Uppsala kommuns regelverk följs.	Avdelningschef och enhetschef	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Omsorgsnämnden har under året beslutat om en ny delegationsordning med ambition att förenkla hanteringen och delegeringen avseende individbeslut. Beslut som fattas med stöd av delegation anmäls vid nämndens nästa sammanträde. Syftet med anmälningsskyldigheten är dels att tillgodose nämndens informations- och kontrollbehov och dels att tiden för överklagande ska börja löpa.

I samtliga intro- och medarbetarsamtal har kännedom om regelverk kontrollerats gällande oegentligheter och bisysslor. Inga oegentligheter har framkommit.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
4, 7, 9	Lednings-system	Uppföljning av arbetssituation.	Att förändrat arbetssätt enligt IBIC, Barnkonventionen, personlig assistans och Innovationsguiden är resurskrävande.	Intervjuer med berörda tjänstepersoner för att säkerställa arbetsmiljö.	Enhetschef	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Omsorgsnämnden har under året säkrat att Arbetsmiljöverkets nya föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö följs.

Första linjens chefers arbetsmiljö har undersökts och åtgärder har genomförts för att förbättra deras arbetsmiljö, utifrån Arbetsmiljöverkets tillsyn (februari, 2017). De åtgärder som genomförts, för att minska chefernas arbetsbelastning, har godkänts av Arbetsmiljöverket.

Arbetsmiljö och arbetssituation diskuteras regelbundet på medarbetarsamtal och arbetsplatsträffar. Resultatet av medarbetarenkäten som genomfördes under våren 2017 har också bidragit till diskussionen om arbetsmiljö.

Mål	Kontrollområde	Kontrollmoment	Riskbeskrivning	Kontrollmetod	Kontrollansvarig	Tidpunkt för rapportering
9	Lednings-system	Kontroll att styrdokument för arbetsmiljöarbete följs.	Dålig arbetsmiljö kan ge brist på engagemang och leda till att verksamhetens mål inte nås.	Analys av medarbetarenkät (kommungemensam)	HR-chef	Helårsbokslut

Resultat: Granskningen är genomförd utan anmärkning.

Omsorgsnämnden har under året framarbetat lokala handlingsplaner utifrån analys och resultat av kommungemensam medarbetarenkät. Arbetet kommer att fortsätta under 2018.

Bokslut 2017 Omsorgsnämnden

Tabell 1

Belopp i miljoner kronor	Nettokostnad		Avvikelse från KF-budget		
	KF-budget	Bokslut	Bokslut 2017	Bokslut ¹ 2016	Prognos 201708
Nämnden totalt	1 519,9	1 525,4	-5,6	10,8	-5,2
Politisk verksamhet	1,6	1,5	0,1	0,0	0,1
Vård och omsorg om äldre (SoL HSL)	121,3	105,9	15,4	0,4	25,6
Vård och omsorg om funktionshindrade	1 397,0	1 418,0	-21,1	10,9	-30,9
varav öppna insatser	28,8	29,4	-0,5	3,6	-3,8
varav SoL och HSL	357,0	331,9	25,1	-47,6	8,8
varav LSS	1 011,2	1 056,8	-45,6	54,4	-35,9
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	-0,4	0,0
Nettoinvesteringar	0,7	0,7			

1. Enligt 2016 års organisation

Analys av ekonomiskt utfall

Omsorgsnämnden redovisar ett negativt årsbokslut på -5,6 mnkr, vilket är 0,4 % sämre än budget. I förhållande till augustiprognoserna är resultatet i årsbokslutet 0,4 mnkr sämre.

I början av 2016 tilldelades nämnden 1 543 007 tkr i kommunbidrag, men efter att bostadsanpassningen flyttats över till plan- och byggnadsnämnden (PBN) i augusti 2016 minskades kommunbidraget med 13 416 tkr per helåret. Detta innebar att kommunbidraget för 2016 uppgick till 1 529 591 tkr.

För 2017 uppgick tilldelat kommunbidrag initialt till 1 551 198 tkr som efter ombudgeteringsärendet justerades till 1 519 852 tkr. En jämförelse av nämndens budgetram mellan åren 2016 och 2017 ger således en minskning i tilldelat kommunbidrag för 2017 med 9 739 tkr, vilket motsvarar 0,6 procent.

Kommunfullmäktige beslutade 13 juni 2016 om en ny nämndorganisation för Uppsala kommun. Den nya nämndorganisationen trädde i kraft den 1 januari 2017 och produktionsförvaltningarna Vård & omsorg och Teknik & service avvecklades i och med omorganisationen. Beslutet att avveckla produktionsstyrelserna innebar att ansvaren i den befintliga nämndorganisationen utökades med det ansvar för egenregin som styrelserna haft.

Vård & omsorgs olika verksamheter fördelades på tre nämnder och de nya ekonomiska förutsättningarna, fördelning av de olika verksamheternas över- respektive underskott samt förväntade effektiviseringar av omorganisationen, hanterades i ett ombudgeteringsärende. För omsorgsnämndens del gav ombudgeteringsärendet ett minskat kommunbidrag med 31 346 tkr.

Tabell 1 ovan visar utfall bokslut samt prognos i förhållande till kommunfullmäktiges ramtilldelning per verksamhetsområde.

Det verkliga kostnadsutfallet inom de verksamheter som nämnden ansvarar för har i många år avvikit från de ramar verksamheterna blivit tilldelade av kommunfullmäktige. Det har under de senaste åren hanterats på olika sätt av de ansvariga nämnderna. I tabell 1 syns detta på så sätt att exempelvis LSS kostar 45,6 mnkr mer, medan ett flertal andra verksamheter kostar mindre, än tilldelad ram av kommunfullmäktige. Nämnden anser inte att det är rimligt att öka kostnaderna inom de verksamheter som får för hög tilldelning. Nämnden ser heller inte att det på kort sikt är möjligt att minska kostnaderna inom LSS så att balans nås mot kommunfullmäktiges mål. Eftersom nämnden totalt sett håller sig inom det tilldelade kommunbidraget vore det önskvärt med en förändring av kommunfullmäktiges ramar så att de bättre svarar mot de verkliga kostnaderna. Ytterligare en effekt av detta syns i tabellerna nedan där + och – poster är inlagda benämnda ”effektivisering och ombudgetering”.

Under 2017 har stort fokus legat på att anpassa och samordna verksamheten till den nya förvaltningsorganisationen där produktionsförvaltningarna och övrig förvaltning byggts samman i en ny organisation. En hel del synergieffekter har kunnat skönjas tack vare omorganisationen. Exempel på det är ökad samverkan mellan biståndshandläggning och egen regi samt ett gemensamt arbete för att ta hem dyra externa placeringar till egen regi.

Resultat, prognos och budget 2017 per verksamhetsområde, tkr

	Utfall 2017	Budget 2017	Förändring utfall/budget		Prognos 17-aug	Förändring utfall/prognos	
110 Politisk verksamhet	-1 453	-1 571	118	7,50%	-1 473	20	1,30%
539 Övrig förebyggande verksamhet	-29 375	-28 831	-545	-1,90%	-32 665	3 290	10,10%
541 Ordinärt boende 0-64 år	-140 722	-194 894	54 172	27,80%	-156 692	15 969	10,20%
521 Ordinärt boende 65 år och äldre	-27 037	-30 927	3 891	12,60%	-14 728	-12 308	-83,60%
542 Särskilt boende 0- 64 år	-191 153	-162 068	-29 085	-17,90%	-191 518	365	0,20%
522 Särskilt boende 65 år och äldre	-78 874	-90 387	11 513	12,70%	-80 947	2 073	2,60%
551 Boende enligt LSS	-503 466	-496 056	-7 410	-1,50%	-505 023	1 557	0,30%
552 Personlig assistans enligt LSS	-234 158	-217 374	-16 784	-7,70%	-233 021	-1 137	-0,50%
553 Daglig verksamhet LSS	-198 211	-186 665	-11 546	-6,20%	-200 093	1 882	0,90 %
554 Övriga insatser enligt LSS	-120 959	-111 079	-9 880	-8,90%	-108 899	-12 060	-11,10%
TOTALT	-1 525 409	-1 519 852	-5 557	-0,40%	-1 525 059	-350	0,00%

Verksamhetsområdet ordinärt boende 0-64 år redovisar lägre nettokostnader såväl mot budget som mot prognos och är tillsammans med särskilt boende 65 år och äldre de två verksamhetsområden med större positiva budgetavvikelser.

Det är framför allt områdena särskilt boende SoL 0-64 år, samt samtliga insatser enligt LSS som redovisar högre nettokostnader än budget.

Verksamhetsområdet personlig assistans och övriga insatser enligt LSS har haft högre nettokostnader än såväl budget som prognos. Detta beror på volymökningar, både när det gäller antal personer med beslut och antal timmar som har beviljats och utförts. På grund av försäkringskassans mer restriktiva bedömningar befarar nämnden att kostnaderna för personlig assistans kommer fortsätta öka även under 2018.

*Politisk verksamhet***Nämndkostnader, tkr**

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
110 Nämnd- och styrelseverksamhet	-1 453	-1 571	118	7,5%	-1 472,9	19,8	1,3%

Nämndens egna kostnader blev 118 tkr lägre än budget och 19,8 tkr lägre än prognos.

*Vård och omsorg om funktionshindrade***Övrig förebyggande verksamhet, nettokostnad tkr**

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
539 Övrig förebyggande verksamhet	-29 375	-28 831	-545	-1,9%	-32 665	3 290	10,1%

I förebyggande insatser ingår föreningsbidrag, anhörigstöd, demensstöd, träffpunkter, personliga ombud samt arbetsmarknadsinsatser. Nettokostnaderna för förebyggande insatser följer i princip budget men är 10,1 procent bättre än prognos. Verksamheten redovisar 3,3 mnkr lägre nettokostnader jämfört prognos till följd av realiserade projektmedel.

Vård och omsorg i ordinärt boende 0-64 år, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5410 Övriga insatser ordinärt boende	-13 159	-27 637	14 478	52,4%	-25 834	12 675	49,1%
5411 Hemtjänst/hemvård	-45 523	-41 906	-3 617	-8,6%	-44 442	-1 081	-2,4%
5412 Anhöriganställning	-8 790	-4 334	-4 455	-102,8%	-8 446	-344	-4,1%
5413 Personlig assistans SoL	-15 238	-14 590	-647	-4,4%	-14 565	-673	-4,6%
5414 Ledsagarservice, SoL	-4 749	-10 880	6 132	56,4%	-7 979	3 230	40,5%
5415 Avlösarservice, SoL	-1 619	-3 716	2 097	56,4%	-1 837	218	11,9%
5416 Kontaktperson, SoL	-3 398	-7 622	4 224	55,4%	-5 203	1 805	34,7%
5417 Boendestöd	-40 070	-42 367	2 297	5,4%	-38 794	-1 276	-3,3%
5418 Korttidsvård (växelvård, avlastn)	-8 177	-10 934	2 757	25,2%	-8 268	91	1,1%
541* Effektivisering och ombudgetering		-30 907	30 907		-1 324	1 324	
Vård och omsorg i ordinärt boende	-140 722	-194 894	54 172	27,8%	-156 692	15 969	10,2%

Vård och omsorg i ordinärt boende 65 år o äldre, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5211 Hemtjänst/hemvård	-14 531	-17 287	2 757	15,9%	-15 325	795	5,2%
5212 Anhöriganställning	1 854	-2 966	4 820	162,5%	1 933	-79	4,1%
5213 Personlig assistans SoL	-2 943	-1 390	-1 553	-111,8%	-4 227	1 284	30,4%
5214 Ledsagarservice, SoL	-3 639	45	-3 683	-8268,5%	-2 121	-1 517	-71,5%
5215 Avlösarservice, SoL	-171	-38	-133	-348,4%	-85	-86	-100,6%
5216 Kontaktperson, SoL	-3 075	-451	-2 624	-581,6%	-1 741	-1 334	-76,6%
5218 Korttidsvård	-612	0	-612	0,0%		-612	0,0%
5219 Boendestöd	-3 920	-4 362	443	10,1%	-5 369	1 450	27,0%
521* Effektivisering och ombudgetering		-4 477	4 477		12 208	-12 208	
Vård och omsorg i ordinärt boende	-27 037	-30 927	3 891	12,6%	-14 728	-12 308	-83,6%

Vård och omsorg i ordinärt boende, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5410 Övriga insatser ordinärt boende	-13 159	-27 637	14 478	52,4%	-25 834	12 675	49,1%
5411/5211 Hemtjänst/hemvård	-60 054	-59 193	-861	-1,5%	-59 768	-286	-0,5%
5412/5212 Anhöriganställning	-6 936	-7 301	365	5,0%	-6 513	-423	-6,5%
5413/5213 Personlig assistans SoL	-18 181	-15 980	-2 201	-13,8%	-18 792	611	3,2%
5414/5214 Ledsagarservice, SoL	-8 387	-10 836	2 448	22,6%	-10 100	1 713	17,0%
5415/5215 Avlösarservice, SoL	-1 790	-3 754	1 964	52,3%	-1 922	132	6,9%
5416/5216 Kontaktperson, SoL	-6 473	-8 073	1 599	19,8%	-6 944	471	6,8%
5417/5219 Boendestöd	-43 990	-46 730	2 740	5,9%	-44 164	174	0,4%
5218/5418 Korttidsvård (växelvård, avlastn)	-8 789	-10 934	2 145	19,6%	-8 268	-521	-6,3%
541*/521* Effektivisering och ombudgetering	0	-35 384	35 384		10 884	-10 884	
Vård och omsorg i ordinärt boende	-167 759	-225 822	58 063	25,7%	-171 420	3 661	2,1%

Inom Vård och omsorg har kostnader inom ordinärt boende redovisats utan åldersindelning till skillnad mot omsorgsnämnden som redovisade kostnaderna uppdelade på yngre (0-64 år) och äldre (65 år -). Detta försvårar den sammanslagna analysen i den nya omsorgsförvaltningen 2017, vilken således bör göras per insats oberoende av ålder, se tabell ovan för total kostnadsbild.

Området vård och omsorg i ordinärt boende redovisar nettokostnader som är 58 mnkr lägre än budget och 3,7 mnkr lägre än prognos. Nettokostnaden för övriga insatser ordinärt boende är 14,5 mnkr lägre än budget och 12,7 mnkr lägre än prognos. Denna differens beror på att

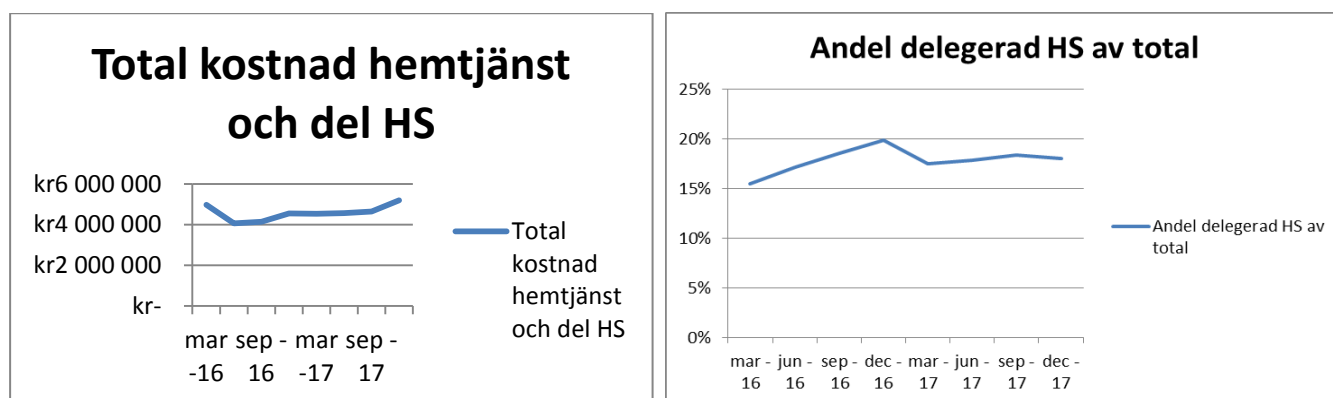
kostnader för hjälpmedel allokerats mot den verksamhet det används i, i detta fall LSS-verksamheter, innan denna omallokering låg nettokostnaderna i nivå med prognos.

Personlig assistans SoL och hemtjänst redovisar högre kostnader än budget.

Personlig assistans SoL har något högre volymer men den största förklaringen till de högre nettokostnaderna är ett nytt 24-timmarsbeslut som förklarar 1,7 mnkr av den totala differensen på 2,2 mnkr mot budget.

Efter att kostnaderna för hemtjänstbrukare tillhörande ÄLN under hösten överflyttats är förvaltningens nettokostnader inom denna verksamhet nu i nivå med budget och prognos.

Som ett led i arbetet med att få kontroll över kostnadsökningen inom hemtjänst/hemvård utreder nu nämnden valfrihetssystemet inom hemsjukvården. Kostnaden för hemsjukvården inklusive delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser har ökat oproportionellt sedan valfrihets-systemet för hemvården infördes även om den nu börjar stabilisera sig (vilket kan ses i tabeller nedan). Utredningen förväntas leda till kostnadsbesparingar samt en effektiv och patientsäker hemsjukvård.

Den egna regin har inom ledsagning, avlösning och kontaktpersoner enligt SoL inte lyckats med att uppnå önskad verkställighet till följd av bland annat hög personalomsättning. Färre verkställda beslut leder till lägre nettokostnader. Ett större arbete pågår för att öka verkställigheten.

Vård och omsorg i särskilt boende 0-64 år, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5421 Boende särskilt vårdbehövande	-7 914	-4 625	-3 289	-71,1%	-6 843	-1 071	-15,7%
5422 Demensboende	-12 705	-15 530	2 825	18,2%	-11 612	-1 093	-9,4%
5423 Psykiatriboende	-154 185	-186 042	31 856	17,1%	-154 126	-59	0,0%
5424 Omvårdnadsboende	-16 350	-15 212	-1 138	-7,5%	-17 231	881	5,1%
542* Effektivisering och ombudgetering		59 340	-59 340		-1 707	1 707	
Vård och omsorg i särskilt boende	-191 153	-162 068	-29 085	-17,9%	-191 518	365	0,2%

Vård och omsorg i särskilt boende, 65 år och äldre nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	<i>Differens mot ack budget</i>		Prognos ack	<i>Differens mot ack prognos</i>	
5222 Demensboende	-4 606	-6 011	1 405	23,4%	-4 245	-361	-8,5%
5223 Psykiatriboende	-67 602	-70 196	2 594	3,7%	-69 542	1 941	2,8%
5224 Omvårdnadsboende	-6 667	-9 856	3 189	32,4%	-6 470	-197	-3,1%
522* Effektivisering och ombudgetering		-4 324	4 324		-690	690	
Vård och omsorg i särskilt boende	-78 874	-90 387	11 513	12,7%	-80 947	2 073	2,6%

Vård och omsorg i särskilt boende, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	<i>Differens mot ack budget</i>		Prognos ack	<i>Differens mot ack prognos</i>	
5421 Boende särskilt vårdbehövande	-7 914	-4 625	-3 289	-71,1%	-6 843	-1 071	-15,7%
5422/5222 Demensboende	-17 310	-21 540	4 230	19,6%	-15 856	-1 454	-9,2%
5423/5223 Psykiatriboende	-221 787	-256 238	34 451	13,4%	-223 668	1 881	0,8%
5424/5224 Omvårdnadsboende	-23 017	-25 068	2 051	8,2%	-23 701	684	2,9%
542*/522* Effektivisering och ombudgetering	0	55 016	-55 016		-2 397	2 397	
Vård och omsorg i särskilt boende	-270 028	-252 455	-17 572	-7,0%	-272 465	2 437	0,9%

Inom Vård & omsorg har kostnader inom särskilt boende redovisats utan åldersindelning till skillnad mot omsorgsnämnden som redovisade kostnaderna uppdelade på yngre (0-64 år) och äldre (65 år-). Detta försvårar den sammanslagna analysen i den nya omsorgsförvaltningen 2017, vilken således bör göras per insats oberoende av ålder, se tabell ovan för total kostnadsbild.

Nettokostnaderna för vård och omsorg i särskilt boende är 17,6 mnkr högre än budget och 2,4 mnkr lägre än prognos.

Socialpsykiatriboende redovisar 34,5 mnkr lägre nettokostnader än budget. En anledning till detta är att ett boende som förväntades starta under året fortfarande inte har ett startdatum till följd av problem med själva lokalfrågorna.

Förvaltningen har framgångsrikt lyckats med att erbjuda individplacerade brukare med höga dygnspriser platser inom den egna regin. Volymerna avseende nya brukare på ramavtal samt kostsamma individplaceringar har inte ökat i den utsträckning som antogs i budget vilket också ger lägre kostnader än budgeterat.

Effektiviseringar på personalsidan har lett till 1 mnkr lägre nettokostnader.

Boende enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	<i>Differens mot ack budget</i>		Prognos ack	<i>Differens mot ack prognos</i>	
5511 Bostad m särskild service vuxna grb	-428 827	-438 420	9 593	2,2%	-426 335	-2 493	-0,6%
5512 Bostad m särskild service barn	-39 998	-42 085	2 086	5,0%	-39 671	-327	-0,8%
5515 Bostad m särskild service vuxna sb	-34 640	-32 650	-1 990	-6,1%	-34 983	342	1,0%
551* Effektivisering och ombudgetering		17 099	-17 099		-4 034	4 034	
Boende enligt LSS	-503 466	-496 056	-7 410	-1,5%	-505 023	1 557	0,3%

Nettokostnaden för boende enligt LSS är 7,4 mnkr högre än budget och 1,6 mnkr lägre än prognos. Verksamheterna redovisar före effektivisering och ombudgetering totalt nettokostnader som är 9,7 mnkr lägre än budget och 2,5 mnkr högre än prognos. Det är framförallt kostnader för ett nytt psykiatriboende, 5,5 mnkr, som ej startat som gör att utfallet är lägre än budgeterat. Därutöver har starten av två gruppboendestäder LSS försenats vilket också ger lägre kostnader än budgeterat.

En retroaktiv ersättning för OPI-justering på 830 tkr betalades ut sista kvartalet 2017. Den är främsta anledningen till att utfallet 2017 blev högre än prognos.

Personlig assistans enligt LSS samt SFB, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	<i>Differens mot ack budget</i>		Prognos ack	<i>Differens mot ack prognos</i>	
5520 Personlig assistans enligt LSS	-115 508	-113 837	-1 670	-1,5%	-110 834	-4 674	-4,2%
5521 Assistansersättning enligt SFB	-118 651	-111 030	-7 621	-6,9%	-120 419	1 769	1,5%
552* Effektivisering och ombudgetering		7 493	-7 493		-1 768	1 768	
Personlig assistans	-234 158	-217 374	-16 784	-7,7%	-233 021	-1 137	-0,5%

Nettokostnaderna för personlig assistans enligt LSS och assistansersättning (SFB) är 16,8 mnkr högre än budget och 1,1 mnkr högre än prognosen. Verksamheterna redovisar rensat för effektivisering och ombudgetering nettokostnader som är 9,3 mnkr högre än budget och 2,9 mnkr högre än prognos.

Inom personlig assistans är nettokostnaderna 4,7, mnkr högre jämfört prognos. Det är framför allt kostnaderna till de externa assistansföretagen som har ökat mer än förväntat. Detta beror på att besluten ökar i omfattning – antal brukare är i princip konstant medan besluten med många timmar assistans (>400 timmar/månad) blir fler. Detta är en följd av att kommunen i större utsträckning får ta över ärenden som tidigare har haft assistansersättning från Försäkringskassan, vilket även syns i det att nettokostnaderna för assistansersättningen är 1,8 mnkr lägre än prognos.

Nettokostnaderna för assistansersättning är 7,6 mnkr högre än budget, vilket till största del beror på lägre förväntade intäkter från Försäkringskassan till den egna regin främst till följd av flera avlidna brukare med större beslut, totalt nästan 2800 timmar per månad under våren.

Personlig assistans enligt LSS, nettokostnad tkr 2015-2017

	Utfall			Förändring period	
	2017	2016	2015		
5520 Personlig assistans enligt LSS	-115 508	-108 328	-94 205	-21 303	22,61%

Tabellen visar nettokostnaderna i årsbokslutet för personlig assistans 2015, 2016 och 2017. Nettokostnaderna fortsätter att öka även i år och har sedan 2015 ökat med 22,6 procent.

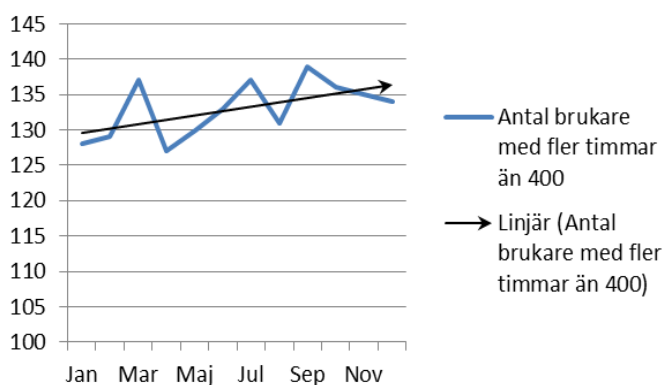
Volymökningen januari 2016 till bokslutet 2017 redovisas i nedanstående tabell, uppdelat på 1-400 timmar utfört per månad respektive 401 timmar och mer per månad. Det totala antalet brukare har ökat från 116 i januari 2016 till 134 personer i december 2017. Framför allt är det brukarna med många timmar, 401 timmar eller mer, som har ökat. Denna grupp har ökat med 11 personer. Månadskostnaden för en brukare med 401 timmar är minst 103 tkr. Varje ny brukare med många timmar kan innebära väsentligt ökade kostnader för nämnden.

Antal brukare med personlig assistans enl. LSS

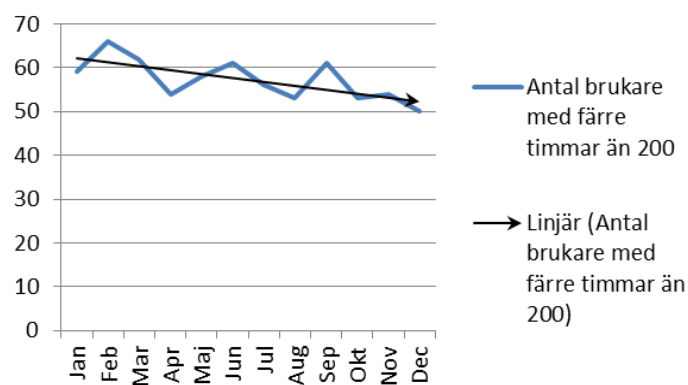
Antal timmar	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16	-16
1-400	94	97	97	96	96	98	98	98	104	105	94	94
401-	22	18	19	19	21	23	23	21	22	25	28	28
Totalt antal brukare	116	115	116	115	117	121	121	119	126	130	122	122

Antal timmar	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17	-17
1-400	100	108	106	99	102	103	106	101	106	100	101	101
401-	28	21	31	28	28	30	31	30	33	36	34	33
Totalt antal brukare	128	129	137	127	130	133	137	131	139	136	135	134

Antal brukare med fler timmar än 400

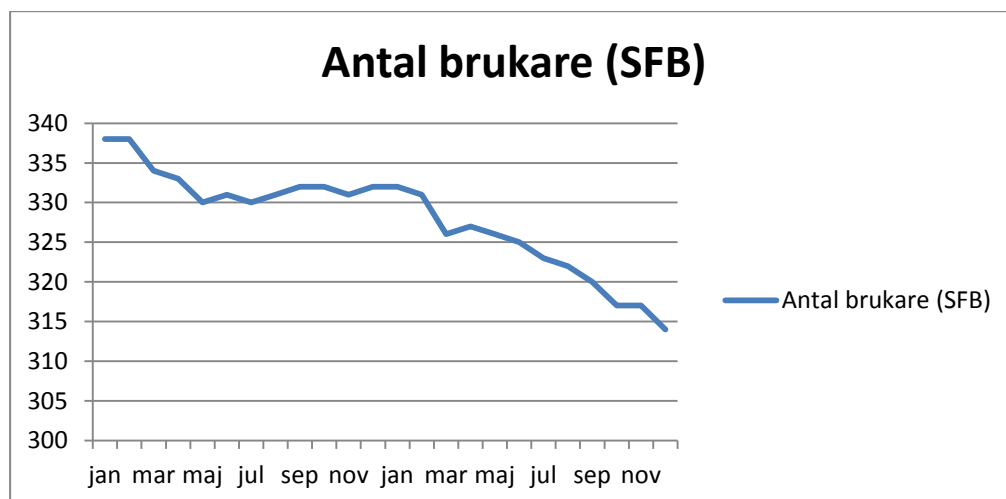
Antal brukare med färre timmar än 200

Graferna ovan visar trenden för antal brukare med större beslut respektive mindre omfattande beslut. Dessa trender stämmer väl överens med statistik från Socialstyrelsen som visar att

timmarna inom personlig assistans har ökat under de senaste åren även i landets övriga kommuner. Allt fler brukare får mer än 20 timmars assistans per vecka och allt färre får få timmar per vecka.

När det gäller assistansersättning som Försäkringskassan beviljar, och där kommunen betalar för de 20 första timmarna per vecka, är volymutvecklingen under 2017 den motsatta mot kommunalt beviljad personlig assistans. Under 2015 ökade antal personer med assistansersättning men under 2017 har antal personer likt 2016 successivt minskat från 338 personer i januari 2016 till 314 i december 2017.

Antal brukare i Uppsala kommun med personlig assistans enligt SFB

Trenden är fortsatt att kommunen får fatta fler beslut om personlig assistans i och med att Försäkringskassan har blivit mer restriktiv i sina bedömningar. Detta innebär att kommunen får bära hela kostnaden för assistansen, förutom för kostnader kopplade till egenvårdsinsatser för barn. Omsorgsnämnden har i dessa fall träffat en överenskommelse med Regionen att kostnaden ska delas lika mellan parterna.

Nämnden ser en stor risk i att kostnaderna för personlig assistans kommer att fortsätta öka kopplat till Försäkringskassans restriktivare hållning.

Regeringen har tillsatt en utredning för att se över kostnadsutvecklingen inom LSS och då framförallt personlig assistans, även assistansersättningen. Utredningen ska vara klar under hösten 2018.

Daglig verksamhet enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5530 Daglig verksamhet enligt LSS	-198 211	-193 099	-5 112	-2,6%	-198 575	364	0,2%
5530 Effektivisering och ombudgetering		6 434	-6 434		-1 518	1 518	
Daglig verksamhet	-198 211	-186 665	-11 546	-6,2%	-200 093	1 882	0,9%

Nettokostnaderna för daglig verksamhet blev 11,5 mnkr högre än budget, och 1,9 mnkr lägre än prognos. Exklusive effektivisering och ombudgetering redovisar verksamheten nettokostnader som är 5,1 mnkr högre än budget och i nivå med prognos.

Under 2016 påbörjades ett projekt som skulle föra över fler resor till kommunens egna transporter men projektet stannade av. I budgeten 2017 fanns en förhoppning om att kostnaderna för transporter skulle minska, vilket inte blev fallet utan dessa blev snarare 4,6 mnkr dyrare. Under 2018 har ett samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen återigen tagit fart i syfte att gemensamt ta fram ett planeringssystem för bättre samordning av transporter.

Nya ersättningsnivåer har implementerats under året och under 2018 planeras ett system för att bättre kunna följa upp vilka effekter de nya nivåerna haft på kostnadsutvecklingen.

Övriga öppna insatser enligt LSS, nettokostnad tkr

	Utfall ack	Budget ack	Differens mot ack budget		Prognos ack	Differens mot ack prognos	
5541 Ledsagarservice	-13 186	-14 075	888	6,3%	-12 962	-225	-1,7%
5542 Kontaktperson, LSS	-8 379	-9 217	838	9,1%	-8 691	311	3,6%
5543 Avlösarservice, LSS	-5 456	-6 279	823	13,1%	-6 128	673	11,0%
5544 Korttidsvistelse	-59 382	-65 478	6 096	9,3%	-58 894	-488	-0,8%
5545 Korttidstillsyn	-17 430	-17 542	113	0,6%	-20 011	2 582	12,9%
5549 Övriga öppna insatser, LSS	-17 126	-2 317	-14 809	-639,2%	-1 311	-15 815	-1206,8%
554* Effektivisering och ombudgetering		3 829	-3 829		-903	903	
Övriga öppna insatser enligt LSS	-120 959	-111 079	-9 880	-8,9%	-108 899	-12 060	-11,1%

Övriga öppna insatser enligt LSS visar nettokostnader som är 9,9 mnkr högre än budget och 12 mnkr högre än prognos.

Den insats som har stora differenser i nettokostnaderna både mot budget och prognos är övriga öppna insatser, LSS som redovisar 14,8 mnkr högre än budget och 15,7 mnkr högre än prognos. Denna differens beror som redovisats för på s. 5 på att kostnader för hjälpmedel allokerats mot den kärnverksamhet det används i, i detta fall från verksamhet 5410 till 5549.

Korttidsvistelse redovisar nettokostnader på 6,1 mnkr lägre än budget. Av dessa är 1,2 mnkr försäljning av platser till andra kommuner, 1,2 mnkr lägre kostnader till följd av lägre volymer inom stödfamiljer och 1,7 mnkr lägre nettokostnader till följd av lägre volymer på externa placeringar.

Investeringar

Nämnden har använt sitt investeringsutrymme på 700 tkr under året i form av inköp inventarier till nyöppnade boenden.

Lönekostnadsutveckling

LÖNEKOSTNADSUTVECKLING					Varav effekt av		Varav återstående	
	Belopp i tusen kronor				löneavtal		del (volym mm)	
	Bokslut	Bokslut f.å.	Diff %	Diff tkr	%	tkr	%	tkr
Lönekostnad (konto 50-51)	553 158	536 412	3%	16 746			3%	16 746

Utfallet för 2017 års löneöversyn blev 2,45%, vilket ej är helårseffekt eftersom resultatet av den årliga löneöversynen för majoriteten av förvaltningens anställda ger utfall först per 1 maj. Den ökade lönekostnaden har utöver löneöversynen också sin grund i utökad verksamhet i form av nya boenden.

Sammanställd analys inför årsredovisningen

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom. Nämnden ansvarar för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen inom ovanstående områden.

Viktiga händelser under året

Nämnden har genomfört en rad utvecklings- och förbättringsarbeten under 2017 – trots kostnadseffektiviseringar och ny nämndorganisation. Några viktiga händelser:

Omsorgsnämnden har under 2017 genomfört ett omfattande arbete med fokus på delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Ett arbete som har inneburit att Uppsala kommun vann tredje pris i utmärkelsen bästa LSS-kommun i landet. Priset delas ut av tidningen Föräldrakraft, webbsajten HejaOlika.se samt ABH Utbildning och Rådgivning.

En delaktighetsmodell har använts vars bärande idé är att stödja och öva brukarnas förmåga att uttrycka och formulera sina behov och önskemål tillsammans med andra brukare som de delar vardagen med. 150 brukare och 26 chefer har deltagit inom kommunens egen regi. Modellen bygger på dialogsamtal, delaktighetslingor, som förs i mindre grupper, brukare för sig och personal för sig, innan alla träffas för ett gemensamt samtal. Alla samtal leds av vägledare som inte är personal till brukarna.

En brukarenkätundersökning utarbetad av Sveriges kommuner och landsting ha genomförts inom hela daglig verksamhet med cirka 900 deltagare. Generellt var det samlade resultatet för nämnden positivt inom alla kvalitetsområden och svarsfrekvensen var 61 procent. Bland annat så svarar 85 procent att de känner sig trygga med all personal och 13 procent att de känner sig trygga med några.

Ett brukarombud har rekryterats. Brukarombudet ska arbeta för att stärka inflytandet för kommunens medborgare med funktionsnedsättning genom att tillvarata deras intressen både på såväl individnivå som på kollektiv nivå. Brukarombudet ska även driva och följa upp *Programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, samt stimulera till ändamålsenliga åtgärder för medborgare med funktionsnedsättning i kommunen.

Ett unikt boende för yngre personer med demens har öppnats. Boendet ligger på Sköldmövägen och rymmer sex permanenta bostäder och två korttidsplatser. Ytterligare tre bostäder med särskild service enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade har öppnats i januari 2018 med sammanlagt 25 lägenheter. Det är en gruppboende med 13 lägenheter för personer inom socialpsykiatri och två gruppboende med vardera sex lägenheter.

Omsorgsnämnden har via en överenskommelse mellan Uppsala kommun och Region Uppsala kommit fram till ett gemensamt arbetssätt och ekonomisk reglering gällande barn i behov av egenvård i samband med personlig assistans. Det innebär att barn som har behov av basal hälso- och sjukvård eller egenvård ska få detta tillgodosett i hemmet när de är utskrivningsklara från sjukhus. Kostnaderna för detta ska delas mellan Region Uppsala och Uppsala kommun för de barn som beviljats assistans eller insats enligt socialtjänstlagen, SoL. Överenskommelsen gäller i avvaktan på den ändring i lagstiftningen som planeras under 2019.

Tre omsorgspris på 10 000 kronor vardera har inrättats, för att öka attraktionskraften och yrkesstoltheten i vård- och omsorgsyrken. Priset ska gå till medarbetare som har bidragit till jämställdhet, delaktighet, god livskvalitet och innovationer.

Måluppfyllelse

Nämnden har i hög grad uppfyllt 3 inriktningsmål och delvis uppfyllt 6 mål. Av kommunfullmäktiges 25 uppdrag är 24 procent färdiga 76 procent påbörjade och ett uppdrag väntar. Nämnden har tagit beslut om 65 åtgärder och av dessa har 22 genomförts, 17 är påbörjade och antalet aktiviteter har ökat. 3 åtgärder har inte påbörjats.

De flesta av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden är av den karaktären att de inte är möjliga att slutföra på ett år utan är mer långsiktiga. Exempelvis finns det uppdrag om att utveckla de särskilda boendeformerna, om att arbeta med innovationer och stärka det förebyggande arbetet med sociala investeringar.

Belopp i miljoner kronor	KF-budget nettokostnad	Bokslut nettokostnad	Resultat	Resultat föregående år ¹
Nämnden totalt	1 519,9	1 525,4	-5,6	10,8
Politisk verksamhet	1,6	1,5	0,1	0,0
Vård och omsorg om äldre (SoL HSL)	121,3	105,9	15,4	0,4
Vård och omsorg om funktionshindrade	1 397,0	1 418,0	-21,1	10,4
varav öppna insatser	28,8	29,4	-0,5	3,6
varav insatser enligt SoL och HSL	357,0	331,9	25,1	-47,6
varav insatser enligt LSS	1 011,2	1 056,8	-45,6	54,4
Nettoinvestering	0,7	0,7		

1. Enligt 2016 års organisation

Omsorgsnämnden redovisar ett negativt årbokslut på -5,6 mnkr, vilket är 0,4 % sämre än budget. I förhållande till augustiprognozen är resultatet i årsbokslutet 0,4 mnkr sämre. Tabellen ovan visar utfall bokslut samt prognos i förhållande till kommunfullmäktiges ramtilldelning per verksamhetsområde. Det verkliga kostnadsutfallet inom de verksamheter som nämnden ansvarar för har i många år avvikit från de ramar verksamheterna blivit tilldelade av kommunfullmäktige. Det har under de senaste åren hanterats på olika sätt av de ansvariga nämnderna. I tabellen syns detta på så sätt att exempelvis LSS kostar 45,6 mnkr mer, medan ett flertal andra verksamheter kostar mindre, än tilldelad ram av kommunfullmäktige. Nämnden ser inte att det på kort sikt är möjligt att minska kostnaderna inom LSS så att balans nås mot kommunfullmäktiges mål. Eftersom nämnden totalt sett håller sig inom det tilldelade kommunbidraget vore det önskvärt med en förändring av kommunfullmäktiges ramar så att de bättre svarar mot de verkliga kostnaderna.

Under 2017 har stort fokus legat på att anpassa och samordna verksamheten till den nya förvaltningsorganisationen där produktionsförvaltningarna och övrig förvaltning byggts samman i en ny organisation. En hel del synergieffekter har kunnat skönjas tack vare omorganisationen. Exempel på det är ökad samverkan mellan biståndshandläggning och egen regi samt ett gemensamt arbete för att ta hem dyra externa placeringar till egen regi.

Utvecklingen inom de verksamheter nämnden ansvarar för

Utmaningar inom personlig assistans enligt LSS och assistansersättning (SFB)

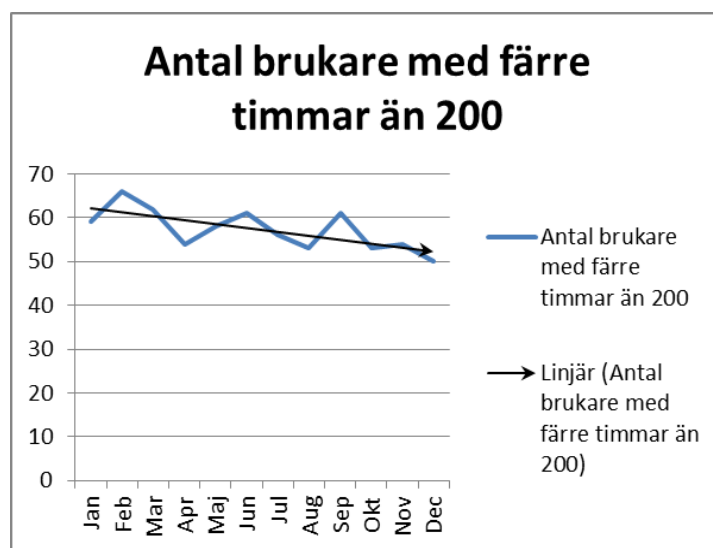
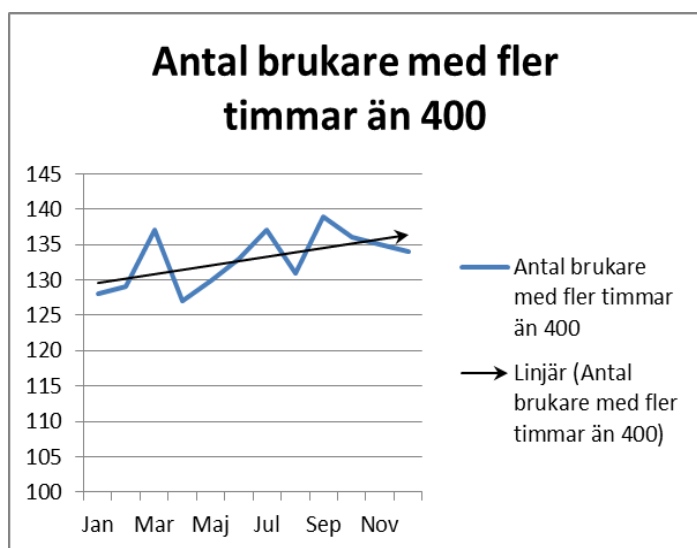
Det är framförallt kostnaderna till de externa assistansföretagen som har ökat mer än förväntat. Detta beror på att besluten ökar i omfattning – antal brukare är i princip konstant medan besluten med många timmar assistans (>400 timmar/månad) blir fler. Detta är en följd av att kommunen i större utsträckning får ta över ansvaret och beviljar assistans till de brukare som tidigare fått assistansersättning från Försäkringskassan.

Personlig assistans enligt LSS, nettokostnad tkr 2015-2017

	Utfall			Förändring period	
	2017	2016	2015		
5520 Personlig assistans enligt LSS	-115 508	-108 328	-94 205	-21 303	22,61%

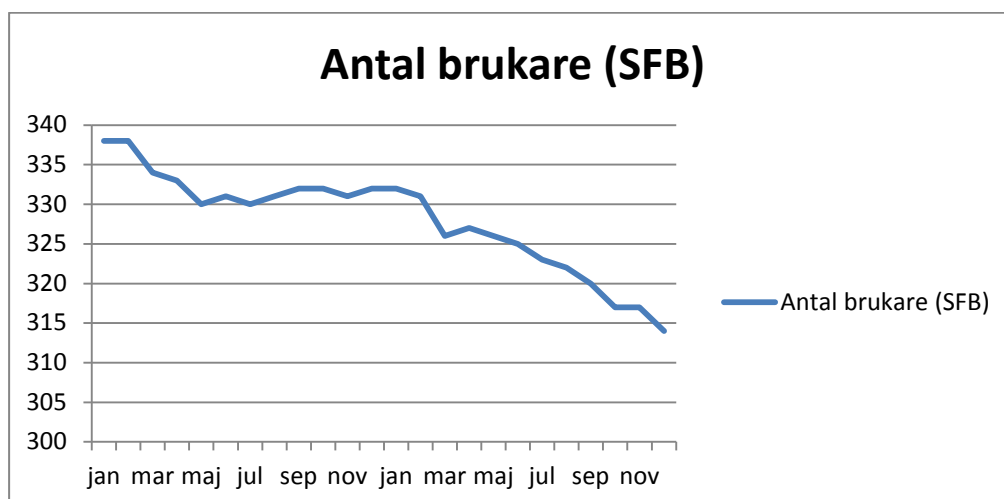
Tabellen visar nettokostnaderna i årsbokslutet för personlig assistans 2015, 2016 och 2017. Nettokostnaderna fortsätter att öka även i år och har sedan 2015 ökat med 22,6 procent.

Volymökningen januari 2016 till bokslutet 2017 visar att det totala antalet brukare ökat från 116 i jan 2016 till 134 i dec 2017. Framförallt är det brukarna med många timmar, 401 timmar eller mer, som har ökat. Denna grupp har ökat med 11 personer. Månadskostnaden för en brukare med 401 timmar är minst 103 tkr. Varje ny brukare med många timmar kan innebära väsentligt ökade kostnader för nämnden.

Graferna ovan visar trenden för antal brukare med större beslut respektive mindre omfattande beslut. Dessa trender stämmer väl överens med statistik från Socialstyrelsen som visar att timmarna inom personlig assistans har ökat under de senaste åren även i landets övriga kommuner. Allt fler brukare får mer än 20 timmars assistans per vecka och allt färre får få timmar per vecka.

När det gäller assistansersättning som Försäkringskassan beviljar, och där kommunen betalar för de 20 första timmarna per vecka, är volymutvecklingen under 2017 den motsatta mot kommunalt beviljad personlig assistans. Under 2015 ökade antal personer med assistansersättning men under 2017 har antal personer likt 2016 successivt minskat från 338 personer i januari 2016 till 314 i december 2017.

Antal brukare i Uppsala kommun med personlig assistans enligt SFB

Framtida utmaningar

Omsorgsnämnden utmaningar gäller framförallt kostnader för utbyggnad av boenden, ett större ansvar för personlig assistans samt en volymökning av nämndens målgrupper. Nämnden arbetar i samverkan med andra nämnder, andra huvudmän samt andra aktörer såsom exempelvis byggföretag och föreningar för att hitta flexibla lösningar. Nämnden ser att utvecklingen inom dessa områden kommer att medföra ökade kostnader. För att kunna säkerställa tillgången på boenden för personer med funktionsnedsättning har nämnden gjort en *Plan för hållbart boende* med planläggningen fram till 2022.

Planen beskriver inriktningen på omsorgsnämndens arbete med att utveckla nya boenden, hantera generationsväxlingen på boenden och för att motverka att nämnden får kostnader för tomhyror. Nämnden behöver skapa nya boenden utifrån nya behov och större volymer, till exempel äldre personer med funktionsnedsättning. Fram till år 2022 kommer nämnden behöva tillskapa totalt 158 lägenheter för bostad med särskild service LSS § 9.9. För att kunna verkställa beslut inom 3 månader behöver 31 lägenheter skapas per år under en femårsperiod. För bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen finns dock ett överskott av totalt 18 lägenheter under femårsperioden.

Behovet av gruppboendestäder är störst och uppgår sammantaget till 92 lägenheter fram till år 2022. Det är framförallt tre grupper som konkurrerar om samma antal lägenheter; personer med ett icke verkställt beslut, personer med ett förändrat stödbehov och personer med behov av att flytta från boenden på ramavtal utanför kommunen. Det leder i sin tur att personer i byteskö får stå tillbaka för att kunna prioritera övriga grupper. Cirka 5-10 personer per år av nämndens målgrupp skulle kunna flytta till det ordinarie bostadsbeståndet om det var möjligt att få förtur på bostadsförmedlingen. På så sätt skulle bostäder frigöras för dem som behöver.

Omsorgsnämnden har stora utmaningar att möta brukarnas behov av boenden och samtidigt nå en ekonomi i balans. En bromsad utbyggnadstakt i relation till brukarnas behov och beslut blir en diskrepans i systemet som medför icke verkställda beslut för brukaren, risk för akuta köp av enskilda placeringar och också risk för vitesförelägganden för kommunen.

Trenden är fortsatt att kommunen får fatta fler beslut om personlig assistans i och med att Försäkringskassan har blivit mer restriktiv i sina bedömningar. Detta innebär att kommunen får ökade kostnader för personlig assistans.

Regeringen har tillsatt en utredning för att se över kostnadsutvecklingen inom LSS och då framförallt personlig assistans, även assistansersättningen. Utredningen ska vara klar under hösten 2018. Lagen om sammanhållen utskrivning från slutet hälso- och sjukvård träder kraft inom socialpsykiatri 2019. Föreberedelser pågår i samverkan med regionen.

Under senare år har det skett en ökande volym inom nämndens målgruppsområden. En förklaring är att autismspektrumsdiagnosen har utökats till att gälla fler funktionsnedsättningar vilket medfört ökande kostnader för nämnden och kommunen. Nämnden ser liksom övriga landet en fortsatt ökning av denna målgrupp.

Psykisk ohälsa ökar i samhället. Nämnden möter allt fler personer med större problem kring social situation, missbruk och psykisk ohälsa. Flexibla lösningar mellan nämnder, förvaltningar, andra huvudmän och civilsamhället behövs komma till för att möta upp behoven. Behovet av arbete och sysselsättning är för grupperna inom socialpsykiatri stort och en gemensam satsning med arbetsmarknadsnämnden skulle behövas för att förbättra den psykiska hälsan och på sikt minska behovet av vård och stöd.

Omsorgsnämnden har stort fokus på innovation och digitalisering som kommer att behövas för att lösa ökande välfärdsutmaningar, säkra kvalitet och hållbarhet på lång sikt. Insatser pågår för att bygga upp mer kompetens och kapacitet för ökad digitalisering bland annat har utbildning i digitalt ledarskap genomförts och kommer att fortsätta under 2018. Inom projektet hälsa vård och omsorg 2019, som sker i samverkan mellan omsorgs-, arbetsmarknads-, social, och äldreomsorgen, pågår arbete för att möjliggöra införandet av moderna och effektiva lösningar för vård och omsorg.

Uppsala kommun har beslutat att ingå i förstudiefasen av innovationsprojektet *Internet of things inom vård och omsorg* (IoT) tillsammans med Skellefteå kommun och Kiruna kommun. Projektet som benämns Tyst trygghet syftar till att använda information från olika mätare och sensorer för att avgöra om det finns en avvikelse hos brukare som kräver tillsynsinsats. Tjänster som tas fram inom projektet ska möjliggöra kontinuerlig tillsyn i jämförelse med de punktvisa insatser som omvårdnadspersonal i hemmet kan erbjuda. Detta medför en ökad trygghet för brukare och anhöriga.

Fokus för nämnden de kommande åren kommer att vara att säkerställa kompetensförsörjningen, framförallt inom bristyrken som socionomer, legitimerad personal och chefer. Ett arbete har under 2017 skett gällande rekryterings- och personalutvecklingsfrågor så att medarbetarrollen tydliggjorts och utvecklingsvägar kartlagts på ett sådant sätt att attraktionskraften ska stärkas. Arbetet har resulterat i att nämnden har haft färre vakanser gällande socionomer. Nämnden har arbetat aktivt med kompetensinventering och utvecklingsvägar, främst inom bristyrken där bland annat en nulägesanalys genomförts inför kommande arbete. Ett samarbete mellan omsorgs-, social-, äldre- och arbetsmarknadsnämnden pågår för att attrahera och behålla medarbetare inom bristyrken.

För att säkra kvaliteten inom assistansen pågår ett EU-finansierat projekt med språkstödande insatser för personliga assistenter med utländsk bakgrund. Det är en utmaning för nämnden att även fortsättningsvis säkra kvaliteten och behovet av integrations- och språkleddare. Heltid som

norm har införts inom all verksamhet med undantag av personlig assistans. Om heltid skulle införas även där skulle det medföra stora kostnadsökningar för verksamheten.

Nämnden arbetar för att hela fordonsparken i kommunal regi ska vara fossilfri 2020 och de upphandlade transporter 2023. År 2017 var cirka 50 procent av bilparken i kommunal regi fossilfri. Under 2018 kommer kommunens bilar att köras med cirka 20 procent fossila bränslen med målet inställt på 100 procent fossilfritt 2020. I avtal om upphandlade transporter ingår krav på att samtliga personbilar från 1 januari 2017 ska drivas med bränslen som utgörs av maximalt 80 procent fossila drivmedel. Tredjepartsrevisioner har genomförts av drivmedelsanvändningen i samtliga upphandlade företag. Fem av sammanlagt sex företag uppnår kravet om maximalt 80 procent fossilt drivmedel. Gällande det företag som år 2017 har inte nått målet så är detta inte färdigutrett ännu och samtliga företag har en tydlig plan för att uppnå kravet om maximalt 60 procent fossila drivmedel som gäller från 1 juli 2018.